

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 3 korona
 Negyedévre 12
 Hátré: Negyedévre 5
 Évesre 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 G á s z l ó J ó z s e f.

Egyeszsám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A hadsereg politizál.

— okt. 11.

Csodálatosa furcsa ország ez a testvéri ölelésekkel csaknem agyon szorított szegény Magyarország. A mit minden józan ember kell hogy természetesnek találjon: az itt bűn, lázadás, hűtlenség s az ördög tudja még micsoda. A miért az egész világon bolondok házába csuknák az embert: az itt hétköznapi történet, mely napról napra ismétlődik és mindig új marad.

Követelje a magyar nemzet, hogy álljon Kossuth Lajos szobra Budapest egyik főterén: nyomban lehurrogják; jó, hogy a szolgáléküek felségsértésnek nem bélyegzik ezt a kivánságot.

Beszéljen valaki arról, hogy II. Rákóczi Ferenc emlékére szobrot kellett volna már régen emelni az ország szívében, a Gellérthegy ormán, vagy valamely más diszes helyen: no, hiszen áldhatja az Istent, ha rebellis országháborítónak nem nevezik!

Továbbá zarándokoljon egy honvéd katona Aradra a vértanuk szobrához, avagy a kerepesi-uti temetőbe Batthyány Lajos gróf siremléke elé: bizony mondom vasra verik, börtönbe vetik, mert tiltott dolgot cselekszik.

Vajjon megjelentek-e Magyarország államférfiai a magyar nemzeti hősök, az áldott nagyok sirjánál, szobra előtt? Soha!

Magyarországon tehát bűn tisztelni azokat a férfiakat, a kik a hazáért éltek és a hazáért életüket feláldozták. Ha polgár ember hódol a történeti jelentőségű dicsők emlékének: veszedelmes felforgató, izgága forradalmár hírébe keveredik. Ha pedig katona ember merészel ilyesmit elkövetni: elveszti rangját, szabadságát; szerencse, ha el nem veszti életét is.

Ki tagadhatja ezek szerint, hogy Magyarországon tilos a nemzet félisteneit, hőseit, nagyjait, vezéreit becsülni, áldani, a kegyelet hálás hódolatával megkoszorozni?

Ellenben Jellasics szobrát megkoszorozhatja a katonaság: ez érdem. Radetzky generális szobrához odazarándokolhat a magyar állam képviselője: ez tisztesség. Hentzi szobrát a katonai új nemzedék elé állítják követendő példaképpül: ez becsület és kötelesség.

A hadsereg állandóan és rendszeresen politizál Magyarországon. De ez a politizálás csak úgy és addig szabad, ahogy és a meddig a magyar nemzetet sérti, alázza, arcul veri. Mihelyt a nemzetnek nem fáj: tilos a politika!

De ha tövissel szurja keresztül a nemzet szívére, ha megköpdösi a nemzet önértését: akkor a katonai politizálás dicsőség, előléptetés szárnya, dísz és hősi tett.

Merészed elénekelni a Kossuthnótát: jaj neked, lázadó, — elcsapnak; mert politizáltál! De becsméred a Himnuszt, fújd a Gotte-háltét, hasítsad ketté a háromszínű lobogót: üdv neked, lovag, — kitüntetnek; mert politizáltál!

Ily módon a hadsereg állandóan politizál Magyarország és a magyar nemzet ellen. És a ki ezt cselekszi, jól jár: előléptetik, megbecsülik, sokféle rendkívüli kitüntetéssel jutalmazzák.

Kétségbeejtő, hogy mindez így van. Nem megszilajodott ellenzéki elmék képzeletének izgató találmánya ez, hanem szomorú valóság, melyet megcáfolni lehetetlen!

Vért forraló igazságok, melyek azt bizonyítják, hogy Magyarország közállapotai természetesen elkorcsosodtak. Magyar nemzeti jog — üres szó. Magyar alkotmányosság — hiu ábránd. Magyar szabadság — délibáb.

Mindez nagyon szépen hangzik, él is papiroson; de mihelyt megcsörren egy hadnagyoeska kardja: tied a hatalom, diadalmas nagy egész, hagyományos egység!

Bolondítják egymást és magukat, hogy csak a keserűség lát ily iszonyatos nyomoruságot; de néha észrevesszük, hogy nem használ az ámitás semmit. Ilyenkor aztán sirva fakadunk és siratjuk a multat s jövődöt, melyet, úgy látszik, még mindig nem bűnhődött meg eléggé a magyar nép! . . .

Á nemzet nem várhat tovább!

— okt. 11.

A tüzvész terjed. Veszedelmesen terjed. Fejünk felett már lángba borult a tetőzet. Nincs veszíteni való időnk. Elérkeztünk ahhoz az állapothoz, mely nem tűr elodázást. Itt már csak a gyors haladéktalan megoldás segít.

A válság nem tűri a további huza-vonát. És Khuen Héderváry gróf való sággal megbecsülhetetlen szolgálatot teljesített az országnak, a mikor lemondásával előidézte az egész ideiglenes kártyaház összeomlását és egy esapásra sürgőssé tette a válság megoldását az egész vonalon, összes személyi és tárgyi vonatkozásában.

Az egyedüli megnyugtató jelenség, hogy gyökeres és végleges megoldást terveznek az összes mértékadó tényezők. Ugy tudjuk és örvendünk rajta, hogy nincs most szó átmeneti kormányról, hivatalnok miniszteriumról vagy inparlamentárisországnak egyéb torzszüleménye iról. Szemébe nézni óhajtanak a magyar parlamenti, alkotmány és kormányválságnak a maga egészségében.

A hosszú fontolgatásra azonban ma már nincs idő. A szegedi eset is legutóbb eléggé bizonyította a huza-vona veszedelmeit. Ma már mozogni kezdenek a magyar államiság összes ellenségei, hogy fejünk felett egymásnak kezet nyujtva átkos szövetséget hozzanak létre. Bécs

TOLNAI DÁNIEL

Debrecen, Piac-utca 49. szám,
 a főpostával szemben,

ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olcsó árak.

városának hirhedt polgármestere felszólítást intézett a nemzetiséghez a Magyar ország ellen való közös haragra! Az oláh nemzetiségi ujoncok tüntetnek vele, hogy önként állanak sor alá, a mikor a magyar országgyűlés az ujoncokat még meg nem szavazta.

Periculum in mora!

Jól tudjuk, hogy a személyi és tárgyi nehézségek aggasztó összegabalyodása e pillanatban még lehetetlenné teszi az intézkedést. Mindenek előtt a katonai programot megállapító bizottságnak kell elkészülnie munkálataival, hogy alapja legyen legyen bármely politika személyiség miniszterelnöki megbízásnak. Tudjuk, hogy a korona ennek előtte senkit sem bízhat meg a kormányalaktással. Mert a szabadelvű párt katonai programjának ismerete nélkül nem lehet tudni, vajjon meg van-e az elégedhetetlen összhang a korona felfogása és a kormánynak támogatására hívott párti álláspontja között?

Am ez nem ok az elodázásra. Ez csak a mellett szól, hogy a kilences bizottságnak sietnie kell munkálata befejezésével. Ha pedig annyira legalább eljutottunk, hogy a kormányképes pártnak és a koronának felfogása védi egymást, akkor haladéktalanul, tekintet nélkül várható parlamenti helyzetére, mellőzve minden tanácskozás, alkotmányos kormányt kell adni az országnak. Erős, céltudatos, tekintélyes kormányt, mely rend

det tartson az országban és a nemzet hagyományos ellenségeinek mozgolódását féken tartsa.

A mi egymás közt való bajunknak elintézése csak azután következhetik.

Gyors megoldást várunk tehát!

A nemzet nem várhat tovább!

Nem nézheti tovább a nemzet összetett kézzel, hogyan pusztul sok drága kincse után minden vagyona.

El kell oltani a tüzet, mely a nemzet alkotmányát, törvényes jogait, múltját, jövődjét, életét is pusztulással fenyegeti.

Deák Ferenc.

— 1803—1903. —

Írta: Antalfy József.

Október 17-én lesz száz éve annak, hogy Deák Ferenc a haza bölése született. A nemzet nagyjai iránti hálás kegyelet és megemlékezés ünneppé avatja e napot. E kötelesség teljesítésében előjár maga a vallás- és közoktatásügyi miniszter, ki elrendelte iskolai ünneplését is, — s rendeletében hangoztatja hogy különösen Deák Ferenc élete, eszelekvései és küzdelmei szolgálhatnak tanulsággal az ifjuságuk.

* * *

Zala megye Söjtör nevű falujában született Deák Ferenc 1803. okt. 17-én. Atyja Deák Ferenc zalamegyei földbírókos, anyja Zsibrik Erzsébet volt.

Deák Ferenc gyermekkorából keveset tudunk, hamar árvaságra jutván,

bátyja Antal, Zalamegye országos követe neveltette.

Tanulmányait, középiskoláit Pápán és Nagykanizsán, a jogot Pesten hallgatta.

Jogi tanulmányai befejezése után jurátus lett, letette az ügyvédi vizsgát, visszatért megyéjébe, hol fokozatosan emelkedett, ügyész, árvaszéki elnök, majd táblabíró lett.

Eközben 1833. április 15-én bátyja lemondott Zalamegye követségéről, dacára barátjai minden marasztalásának, azzal mentvén magát hogy majd küld ő valakit, kinek kisujja többet ér, mint ő egészen.

Ez a valaki Deák Ferenc volt. Amint tagja lett országgyűlésnek nagy készült ségével, erős jogérzékével csakhamar vezére lett az ellenzéknek. Nagy munka várt rá, de szerencsés kézzel és hatalmas szellemével legyőzte az akadályokat. s minden eredményben legtöbb részeneki volt.

Pedig akkor nehéz és veszélyes volt az efféle vállalkozás, az elnyomatás kor szakában, mikor azokat a kik szabadon merték nyilvánítani érzelmeiket, börtönbe zárták.

Kossuth és Wesselényiért emelte föl szavát Deák, hogy addig míg a hazafiakat, szabadon nem bocsájtják, ne adjon a nemzet egy krajcár adót, és egy szál katonát sem.

Széchenyi a legnagyobb magyar mondta, akkor, hogy „félre az irigységgel adjuk neki az elsőseget”.

A magyar országgyűlés első magyar minisztériumában igazságügy miniszter lett.

Mikor fegyvert ragadtunk szabad ságunk védelmére, Deák, ki mindig bi

A kiszáradt fa.

Írta: Rudnyánszky Gyula.

Nincsen nagyobb kin, mint az én kinom!
Meggzüntem élni és mégis vagyok.
Madár hiába ül meg ágimon,
Tavaszi nap rám hasztalan ragyog:
Az én tavaszom nem tér soha vissza,
A harmatot többé rügyem nem issza;
Vihar ha zug, nincsen már mit vesztenem,
De árva is maradtam, istenem!

Irigylem ősszel a lombhullatót,
Levele sárgul, ám a törzse él.
Az én sorsomnál nincsen irtóztatóbb:
Felettem nyom nélkül sívít a szél.
Magányom a temetőnél sivarabb;
A vándor engem meg nem lát, ha fáradt;
Rajtam még az idő is átoson:
Ha nyár, ha tél jön, én nem változom.

A csepp, mely a virág kelyhén rezeg,
Csillogva hal meg déli nap hevén;
Míg én semmit, semmit sem érzek
Egyformaságomnak kietlenén!

Hogy tudnék sirni, vészben összetörve!
Viszhangot adni gyászra vagy gyönyörre!
De a kinek már hivatása nincsen,
Ó annak a lét átkos rabbilines!

Jövel favágó, fejszéd vágd belém!
Munkád nemes lesz és készen talál.
Vagy sujsz le villám! egyetlen remény,
A mely bennem még él: a tűzhalál.
Hadd lángolok, hadd égek el lobogva!
Uj létre gyuljon törzsem száraz odva!
És azután — elérve már a cél —
Porrészemet hadd fujja szét a szél!

Kuruc farfang.

Írta: Lipcsey Ádám.

A dicsőségben, gyászban gazdag
kurucvilág mozgó, archivuma, érdemes
és tudós Thaly Kálmán megáll egy pillanatra a reggeli kávéháznak asztalánál.

Ezen asztal arról nevezetes, hogy itt ölelkezik a nyugati kultúra az ázsiai nomádsággal.

A főszertartás abban áll, hogy az

asztalkör lovagjai a reggeli kávéba friss forró tőpörtyűs pogácsát aprítanak.

Ezen barbár helyi szokás mögött azon titkos sejtés lappang, hogy a kávéves nevezetes szubvenciót húz a karlsbadi fürdőigazgatóságtól.

Tehát Thaly Kálmán megáll, sőt féllábbal feltelepszik egy éppen gazdátlan székre, mindezen jelekből bizvást lehet következtetni valamely érdekes, lehetőleg kuruc elbeszélésre.

Épp az exodus napja lévén, ezen indul meg a szó.

Thaly Kálmán a következő érdekes dolgokat beszélte el.

— Ad vocem Hédervár. Nagyon érdekes hely az. De még sokkal érdekesebb egy ember volt az ezelőtti gazdája az öreg Héderváry-Viczay Héder gróf.

Sokszor jártam nála, valamelyik öreganyám Viczay lány volt s az öreg kegyelmes atyafiságosan fogadott.

Kossuth-szakállas, hófehér aggastyán, mindig talpig feketében, még pedig lengyel ruhában járt.

Az uradalmi erdőségében tömérdek dávádat, őzet, szarvast tenyészített s ezekre örökös volt a tilalmi idő. Persze nemesak a maga, hanem a szomszédos

Balkányi Antal

fényképészeti
műterme . . .
PIAC-U 81.

o o o Specialista o o o
gyermekfelvétel kb. n.

LOVASS és LADÁNYI

különlegesség tár angol és francia kelmékben.

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy az őszi és téli idényre, az összes áruinkat nagy választékban megkaptuk. Női ruhák és costümök készítését a legújabb modellek után elvállalunk.

Tisztelettel Lovass és Ladányi Piac-utca 7. sz. a Bika-szálloda mellett.

zott a törvény erejében és a király es küjében elment küldöttséggel az ellenség az osztrákok táborába, hogy békés uton alkudozzék.

Eredmény nélkül tértek vissza, és Deák a hazáját féltő szív fájdalommal nézte a forradalom jelenségeit.

A véres harcok elől vérző szívvel Kehidai birtokára vonult vissza, megadás sal vártamit hoz a jövő.

1854 ben Pestre költözött, hol barát jaival, az íróvilág kitűnőségeivel, Vörös martyval és Kemény Zsigmonddal gyak ran érintkezett.

Az 1861. évi országgyűlésre, Pest belváros képviselőjévé választotta, és csak hamar ő lett politikai vezére az egész nemzetnek. A Pesti Naplóban 1865 ápril. 5 én írta meg híres husvéti cikkét, amely lyel a magyar kérdés megoldásában köz vetítő lett a nemzet és király között.

A porosz háború veresége (1866) után végre az uralkodó is kereste a bé két a nemzettel. Deák szellemében és kívánságai szerint végre létre jött a ki egyezés, amely szabályozta a magyar bi rodalom és az osztrák tartományok köz jogi viszonyát.

Deák Ferenc hosszú közpályálya alatt soha fizetést nem huzott, minden kitüntetést, címet, rangot visszautasított a nemes egyszerűség és hazafiság igazi mintaképe volt.

Utolsó képviselőházi beszédjét 1873 június 28 án tartotta, de már azelőtt is betegeskedett. 1876 ban fordult válsá gosra állapota és 1873. január 28 án el hunyt. Sirjához a nemzet részvéte kísérte, de részvett abban az uralkodó is és Er zsébet királyné is eljött ravatalához imádkozni. Nemzeti adakozásból mauzo leumot építettek sirja felé mely a kere

pesi temetőben messze kimagaslik hatal mas kupolájával.

A magyar nemzet, mely nagyjait haláluk után mindig jobban megbecsüli, hatalmas éreszobrot is állított nagy fiá nak Budapesten a Ferenc József téren, amely Deák Ferenc soha el nem muló dicsőségét hirdeti

Ingyen-tanítás a népnek!

Szegény embernek nincs rá költ sége, hogy gyermekét sokat taníttassa, neveltesse. Jó, ha írni, olvasni megtanul, meg egy kis összeadást és kivonást. Így azután a szegény ember tanulatlan, tu datlan marad, a mi nagy baj, mert min den esaló rászedi. Azt sem tudja, mi vá lik javára, mi kárára. Ha bajban van, nem tudja, hova forduljon, kiben bizzék, kire hallgasson. Mint a hogy a száraz falevelet sodorja az őszi szél, úgy lökdösi őt is ide oda a sorsa, a véletlen. Olyan, mint a sététben tapogatózó ember, nem tudja a járását a világban. Minduntalan belebotlik valamibe s jól megüti magát.

Hát mi egy kis lámpást akarunk gyújtani a sötétségben. Tanítani akarjuk a szegény embert, hogy jobban lásson maga körül. Hogy megismerje egy kicsit ezt a nagy világot, a melyben él; meg ismerje azokat a veszedelmeket, a melyek az egészségét környékezik. Azután meg ismerje ezt az országot, ezt a magyar hazát, a melynek fia: a hazának földjét, vizét, történetét. Azt is, hogy mivel tar tozik a hazának és mit várhat tőle

Igaz barátsággal lépünk elibetek, felebarátaink. Nem kérünk tőletek sem mit, csak azt, hogy jöjjetek el minél többen és hallgassátok figyelemmel tani tásainkat. Idevaló orvosok, tanárok, tani

tók, ügyvédek és más tanult emberek ál lottak össze a Csokonai kör támogatásá val és vállalkoztak erre; fogadjátok tani tásaitok olyan bizalommal és jó szívvél mint a hogy ők közelednek felétek.

Szüret után fog kezdődni a tanítás, október hó 18-án, vasárnap délután pontban 3 órakor. És pedig egyszerre négy helyen, ugymint az *Eötvös-utcai iskolában, a Miklós-utcai iskolában, a Jókai-utcai iskolában és a Halápi-utcai iskolában.*

Kinek hová közelebb, oda menjen. Eppen ezért tanítunk egyszerre négy he lyen, hogy mindenki oda mehessen, a hol neki közelebb. Mind a négy helyen ugyanazt tanítjuk majd; így hát egyre megy, akár melyik helyre jár az ember. De nagyon ajánljuk, hogy mindenki oda járjon mindig a hol elkezdte és a ki el kezdte, ne hagyja abba, hanem folytassa végig.

Mert minden vasárnap lesz tanítás ezekben az iskolákban, mindig délután 3 órakor. Csakis mindszentkor (novem ber 1-én), karácsony után való vasárnap, (december 27 én) és újév után való va sárnap (január 3 án marad el. — Más különben a következő sorrendet tartjuk meg: *Október 18-án, 25-én és november 8-án* a nagy mindenség erőiről, a meleg ségről, világosságról, a villamosságról és a delejességről fogunk tanítani. *Novem ber 15-én, 22-én, és 29-én* az ásványok ról, növényekről és állatokról lesz szó. *December 6-án, 13-án, és 20-án* földraj zot tanítunk, vagyis beszélni fogunk ten gekről, folyókról, országokról és különö sen Magyarországról, hegyeiről, síkságai ról, folyóiról, városairól és népéről.

Újév után január 10-én kezdődik újra a tanítás. Tehát január 10-én, 17-én,

gazdák vetésében is rengeteg kárt csinált ez a tömeg kimélt vad, de az öreg ur szívesen fizette a tetemes vadkárt ártatlan passziójáért.

Ó volt az utolsó Héderváry-Viczay, leányagon vérszerinti ivadéka az egykor volt, nagyhirű nádorispánnak.

Hogy egyetlen fia elhalt, egyik test vér hugának fiát, a mostani Khuen-Héderváry Károly grófot adoptálta.

A hédervári kastély nevezetességei különfélék.

Mindjárt a kastély balsó kapuja fö lött látható egy befalazott köfej, melyről az a legenda, hogy a lenyakazott Kont fejét ábrázolja.

A parkban volt egy rengeteg öreg nyárfa.

A hagyomány azt tartja felőle, hogy annak az arnyékában esküdött össze a harminc elegendetlen magyar főurral a zsarnok Zsigmond király ellen Héderváry Kont nádor.

Az öreg Héder gróf éltében már csak egy élő ága volt s igazi családfá nak tartották, mert valahányszor egy íz kihalt a régi, nagyhirű nemzetségből, az öreg nyárfának is letörött, elszáradt egy ága.

Hogy szét ne korhadjon, az utolsó Hédervári megabroncsoltatta a derakát.

Gyakorta mondogatta is, meglássá tok, ha én meghalok, ennek a fának az utolsó ága is letörik.

De nem ugy történt. A Héder gróf temetésére kigyűlt tekintetes Győr vár megye szinte csalódottan érezte magát babonás hitében, hogy az öreg nyarta semmiképp se reagált a vele egyidős főuri törzs kihálására.

Am az esett meg, hogy a temetés után való éjszaka, már ős derekán, ter mézeti tünetényképp olyan villámos, mennydörgős nyári zivatar támadt, hogy messzi soká hire leit.

Ez a zivatar aztán tőből kidöntötte a hédervári családfát.

A hédervári kastély kincstára neve zetes gyűjti ényeket foglal magában. A numizmatikus része messzi földön ritkítja párját.

Kiváltképpen érdekes és értékes azonban a gyűrű kollekcio, melyben vagy 300 darab, a legősibb kortól eredő ritka és nagybecsű ékszer foglalatik, drótko szorukra felfűzve.

Egyszer, hogy épp ott voltam, a fekete kávénál ülven, behozatta az öreg

kegyelmes ur az egyik ilyen gyűrűs fűzért.

Kiszemelt közüle egy egyszerű, ara nyozott ezüst, köves gyűrűt.

— No hát uramócsém, miféle gyűrű ez?

Megnézem és agnoszkálom:

— Magyar ötvös munka, korai ba rokk, 1650—1700 közti időből.

— Habet rectum spectabilis. Hát a köve?

Ugynevezett maeskaszem.

— Ugy van. De nem lát rajta semmi egyéb különöset.

Forgatom nézegettem, de bizony semmi extra nevezetességet nem birtam rajta fölfedezni.

Az öreg gróf ekkor egy afféle ka nálmosó rézvedret hozott be a hu szárral.

Az edé ny forró vízzel volt tele s egy réz horogkampón belétartotta a gyü rűt vagy öt minutáig.

— No most nézzen belé a gyűrű kövébe, de visszajáról.

Az ablak felé tartott gyűrű kövén egészen világosan, de a kőhöz mérten képtelenül nagy vésetű betűkkel ez az írás volt, két sorban:

Igyunk Avas-ujfalusi „Oroszlán“

természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 fillér. Kapható kizárólag a Schwartz feldohánytőzsdében. Piac-utca 29 sz, városházával szembe

A nagyérdemű hölgyközönséghez!

Bécsi bevásárlási utamról hazatérve, szíves tudomására hozom a mélyen tisztelt hölgyközönségnek, hogy párisi és bécsi eredeti modeljeim megér keztek. Legnagyobb választék női, gyermekalapokban és arcfátyolokban. Alalakításokat a legnagyobb figyelemmel és gondossággal készítik

Szíves pártfogását kérve, maradtam Debrecen, 1903. szeptember hóban teljes tisztelettel

Jungreiszi Mari.

24 én és 31 én orvosi dolgokról lesz szó. Hogy van megalkotva az emberi test, mire kell ügyelni, hogy egészségesek maradjunk, mitől kell óvakodni, mit eszünk, ha betegek leszünk és több efféle lőről.

Azután a februári négy vasárnapon vagyis 7 én, 14 én, 21 ikén, és 28 ikén történelmet fogunk tanítani. Különösen a magyar nemzet történelmét; hogy élt, mit csinált 1000 éven keresztül a magyar e hazában.

Végre március hónapban megint 4 vasárnapon, tudillik 6 kán, 13 kán, 20 kán és 27 kén a magyar alkotmányról lesz szó, vagyis a királyról, az országgyűlésről, a hivatalokról és a polgárokról, hogy mi jogaik és kötelességeik vannak.

Mind ez a tanítás egészen ingyenes. Bátran oda jöhet akárki, nem kerül semmi néven nevezendő költségébe. Szi vesen látunk minden felnőt embert, férfit, asszonyt egyaránt, csak azt kívánjuk, hogy ottan csendben és illedelmesen viselje magát.

Ne restelljen senki oda eljönni, azért, hogy szegény ember, hogy cseléd vagy napszámos. Annál szivesebben látjuk. A Jézus Krisztus is a szegények tanítója volt. Az ő példáját követjük mi is,

Debrecen, 1903 október havában.

Aszabad(liceum)iskola intéző bizottsága:

Aczél Géza Dr. Kardos Albert,
Dr. Jászi Viktor, Dr. Kenézy Gyula,
Kozma László.

„VIVAT PETRUS.”

Ugy kell lenni, hogy a gyűrű köve kettős. Kívül a macskaszem, a megfelelő miniatűr vésettél, alatta pedig egy észre véletlenül odaillesztett hegyikristály lap, mely bizonyos hőfokra hevítve nagyító üvegül szolgál.

Ennek a gyűrűnek pedig az a története, hogy Héder egyik öse, Viczay Adám báró, a később nyiltan a Rákóczi pártjára állott, még előbb sűrű, titkos érintkezésben állott a kuruc királyllyal, Thököly Imrével.

Az ilyen „trafikálás“ persze főben járó dolog volt s éppen egy dunán tuli, nagy mágnásra nézve.

Levelet, akár szóbeli üzenetet nem lehetett akármely betévedt peregrinusra bízni s így a kuruc fejedelem és hívei között biztos emberek voltak a közvetítők s ezeknek a hitelesítő leveléül szolgált az a furfangos, kétfenekű gyűrű.

A vésettélel pedig a Vivat éppen annyit jelentett volt, még pedig a következő:

P(rinceps) E(mericus) T(hököly)
R(egni) U(ngariae) S(upremus).

Hogy ez így igaz, annak bizonyossága, hogy a Nemzeti Múzeum régiségtára pár év előtt véletlenül szintén hozzájutott egy ilyen, hasonló próbának alávetett, kétfenekű gyűrűhöz.

Állategészségügyi bajok.

Közli: Steiner Jakab.

A „Debrecen“ mult heti számaiban Állategészségügyi mizériák címe alatt, néhány cikk jelent meg, a melyek megírásával engem gyanúsítanak. — En azokat nem irtam és azokat szakember nem is írhatta és én, mint olyannal, ki e szakban, csak hallomás útján bir ösme retekkel. — vitába nem is bocsájtkozom.

Hogy akaratom ellenére, újból fölkeresem a sajtót, azt az illetők, a kikhez, e cikkeim címezve vannak, — tulajdonit sák ama bárdolatlan bántalmaknak a melyeket ellenem, állandóan elkövetnek.

Majdnem három hónapig a hasított körmű állatokra zárlat volt elrendelve, és ne higyjék szíves olvasóim, hogy idejé mult dolog, visszapillantani az elmúlt zárlatra. Össze kell szednünk tapasztalatainkat, érvényben levő miniszteri rendeleteinket, hogy a közel jövőben, biztosan bekövetkező újabb zárlat elrendelése esetén állást foglalhassunk azok ellen a címeres képtelenségek ellen, a melyeket a kormány és kirendelt közegei, a multban keresztül akartak hajtani és részben keresztül is hajtottak.

Mindezen szerencsétlen intézkedéseknek az alapja, a földmivvelésügyi miniszterium által, a mult év októberében, kiadott rendeletet, a mely a száj és köröm fájás fellépése esetén, a teendő intézkedésekről rendelkezik. E rendeletet, a kormány közegei, hibás értelmezés és szerencsétlen végrehajtás által, még bonyolultabbá tették.

A földmivvelésügyi miniszterium által egészségügyi osztályában, a hol oly sürün gyártják a rendeleteket, mindig beleesnek abba a hibába, hogy megfelelőnek arról, hogy Magyarországon nemcsak, Budafok, Soroksár, Vörösvár és hasonló jelentőségű községek vannak, hanem van, Debrecen, Szeged, Kolozsvár és több ilyen város és ezeket nem lehet amazokkal egy kaptafára huzni. A mi Soroksáron lényegtelen és könnyen keresztül hajtható az Debrecenben vagy Szegeden, kivihetetlen lehet.

Midőn Komlóssy Arthur a szegedi polgármesteryülésen, fölvetette először azt az eszmét, hogy a törvényhatósági városoknak, külön végrehajtási rendeleteket és részben külön törvényeket kell adni, akkor ő bizonyára nem is gondolt arra, hogy a törvényhatósági városokban, — éppen az állategészségügynél és az állatforgalom lebonyolításánál — ez már olyan elodázhatlan kívánalom, hogy az a szerény halk kopogtatás, melyet mi kezdtünk nemsokára olyan rémes döngetésé fog, fajulni, hogy a budapesti Nándorutcai palota bóbiskoló bölcssei, tartós és ideges éberségbe fognak esni.

Ezek az urak jelenleg, a sakk tábla szabályai szerint csinálják a rendeleteket, a gyakorlati élet követelményeivel nem számolnak. Elavult copf jellemzi intézkedéseiket, a mely különös furfanggal bocsát gyötör, gazdát kereskedőt, hatóságot: utasítanak a feunsőbbtség tudatával: látják a sakk tábla királynőjét, de a gyakorlatban parasztasszony is tolakodhatik a huzás irányába. — ez látkörükön tul esik.

Fellépett nálunk a száj és körömf. t. jás és elővették a miniszteri rendeletek. Mükedvelői szerepekre ide leránduló állat egészségügyi felügyelő, Debrecen, Hatdumegye óriási állat állományával, egy vészkerületbe osztotta be. Elfelejtették Debrecen állategészségügyi körzeteit, elfelejtették az óriási állatállományt, semmit sem láttak; csak vészkerületet csinálhassanak.

Megesinálták a vészkerületet és látták a következményeiben torzszülöttjüket; már most, a törvényhatósági m. kir. állatorvos a felügyelő urral rendületlenül megállottak elveikben, a kormánynak nem tettek más előterjesztést és jött a bábeli zavar. Bezártak, kizártak, elzártak. Engedélyt állatszállításra adattak és nem adattak. Büntetettek szigoruan és enyhén, egyet engedtek ki be elhajtani, másikat nem. A hozzájuk intézett szakkérdésekre az állatforgalmat illetőleg maguk sem tudtak választ adni és busan fölsóhajthattak azzal a kormánypárti politikussal, a ki a helyzetet úgy jellemezte „hogy most már tudom, hogy nem tudok semmit.“ — A betegség idejében talán mind másként lett volna, ha a városi állatorvosokat a viszonyoknak régi ösmerőit is meghallgatták volna, de ez nem történt, a mezőrendőr kapitányság mint szélvészkor a jó kotlós tyuk, hóna alá kapta a csirkéket, az állami közegeket, és tanácskozásra elzárkózott velük, hogy abból semmiti meg ne tudjanak, így jött létre a vészkerület, anyit használt és használ. az állategészségügy megóvásának, mint a kutyámnak, ha én azt, Picinek vagy Hek tornak nevezem, Ennek a bírálatába nem bocsájtkozom és a kérdés s minisztere rendeletet, sem szándékozom most részre szedni, de mondhatom, hogy a legközelebb, ha föllép a betegség, nem lesz többé vészkerület és ha a jövőben nem lesz, kikerülhetünk volna a multban is.

Megtörtént a zár feloldás és az országos vásár megtartása alkalmával a kir. felügyelő ur ismét lehetetlen újítást akart nálunk behozni. Elég jellemző, mily kevésbé ösmerős viszonyainkkal. Ugyanis elrendelte, hogy a kapuknál, mielőtt a vásártér területére belép az a 8-10 ezer marha, vizsgálják meg mindegyiknek a száját. Megkísérlették. Lett erre fejtelenség, lármá, taszgalás, ütlegelés, míg végre egy erélyes mezőrendőrbiztosunk, megfelelőkéve a nagytekintetű ur iránt való tiszteletről, saját felelősségére kinyitatta a kaput, hogy a marhák akadálytalanul bemehettek. Ekkor látta be a felügyelő ur, hogy lehetetlen dolgot kívánt. Én a magam részéről kitanítottam a felügyelő urat, hogy a jövőben miként hajtsa ezt végre. Rendelje el, hogy pl. Jóna nemzetes uram, a hortobágyi gulyabeli szilaj marháját, tanítsa be arra, hogy a vásár kapujánál viesorítsa a fogát az állatorvosra. Ez jó és biztos módszer lesz és látni fogjuk a száj nyálka hártáját.

A vásár befejeztével, a messze vidékre szállítandó állatokat, a vasúttal más módon megvizsgálja a tör. m. kir. állatorvos. — Ide vetődött valahonnan mesz szírtől egy szegény mészáros és vett 12 darab olesőbbszerű vágó marhát. — Mennyi fáradozás, remény és öröm fűző

Őszi és téli ruhák
tisztítását

— Férfi ruhákat szakember javítja és vasalja. —

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete,

Debrecen, Széchenyi-utca 42

dik ilyen vételhez. A törv. állatorvos urnak tetszett e 12 darab marha között egy száj és körömfájásban átragályozott darabot találni, a milyent nagyon sokat találhatott volna, de hogy éppen itt ta lált, az elég baj volt e szegény mészárosnak, ezt nem kutatom, csak a folytatásban történt érdekes epizódot mondom el.

A 12 drb marhat természetesen le tartották és másnap a felügyelő ur, nagy segédlettel megtartotta a felülvizsgálatot. Az ott remegő mészároshoz, — kinek abban a néhány drb állapotban, feküdt minden vagyona, — a felügyelő urnak ezek volta a biztató szavai „*Minék jön maga Debrecenbe vásárra!*”? Hallja ezt nagy ságos polgármester ur, Tekintetes Tanács! Hirdessük, hogy ide jöjjenek vásárra, boldogít itt bennünket eléggé a nagyte kintetű kir. állategészségügyi felügyelő ur. Ne jöjjön ide senki vásárra, mert dolga akadhat a felügyelő urnak és akkor jaj neki és jaj nekünk. Nagy Méltó ságu Miniszter Ur! Az állatorvosok államosságával be akarta hozni, hogy köze geinek konciliáns modora által, közelébb fogja hozni a közönséget közegeihez, több lesz a bizalom. Ezt az intenciót tudom hogy szeretné fejleszteni, de kikiáltom itt a nyilvánosság terén, hogy azok az urak, mint ez az ur — aki még mindig azt hiszi, hogy kalapács van a kezében, nem alkalmasak szép szándékainak a kivételére — ezek ellenszenvet kelthetnek, közeledést nem. Jelen soraimmal úgy hiszem közkivánatra és közérdekből elfújtam az indulóját, az innen való kivonuláshoz, és nem fogalkalmunk lenni, hogy véle a jövőben is foglalkozzunk.

Legközelebb másról, most még megüzenem azoknak, a kik töltött fegyverrel folyton utánam járnak, hogy flitájuktól nyugodtan alszom, mert sérthetetlen vagyok és leszek.

Deák Ferenc második felirata.

Az 1861-iki országgyűlésen.

— okt. 11.

Válságos idöket élünk. Emlékezzünk Deák Ferencről, az ő hősiességéről s az ő bátorságáról, — mely a királylyal szemben is védelmezte a nemzet jogait.

Két nap múlva lesz 100 esztendeje, hogy Deák Ferenc született. Ebből az alkalomból most jelentek meg *Deák Ferenc beszédei* második kiadásban.

Forgassuk a nemzeti önállóság, a hazafias független, szabad gondolkodás e szent könyvét: nagyon sokat tanulhatunk belöle!

Megtalálható ebben a könyvben Deák Ferencnek az a második felirata is, melyet az 1861-iki ország-

gyűlésen az első felirat ellen 1861-kén leérkezett királyi válasza ir Deák Ferenc.

Ez az államirat a legfenségebb közjogi vitatkozás és a legerőteljesebb írásos jogvédelem a világtörténelemben. Kötelessége — éppen most — minden magyar embernek, hogy Deák Ferenc e feliratát olvassassa. Magasztos hangját, nemzeti szellemét, bátor felfogását néhány idézéssel megvilágít hatjuk.

Ime így ír Deák Ferenc:

— Váratlanul volt előttünk felséged leiratának egész tartalma. Felséged a sanctio pragmaticának ellenére abszoluthatalommal függesztette fel alkotmányunkat és törvényeinket s ezen abszoluthatalmu felfüggesztést most sem akarja megszüntetni. Alkotmányunknak csak töredékeit igéri vissza, elvonva tőlünk a leglényegesebb jogokat.

Felséged nem tekinti az országgyűlést oly testületnek, mely a fejedelem és nemzet között megosztott törvényhozó hatalmat a nemzet nevében felségeddel együtt gyakorolja, s melynek beleegyezése nélkül törvényt alkotni vagy változtatni nem lehet, hanem tekinti oly testületnek, mely a törvényhozás terén is köteles a fejedelemnek önhatalommal kiadott parancsát törvény gyanánt elfogadni s azt az alkotmánynak és szentesített törvényeknek ellenére a törvénykönyvbe iktatni...

Kényszerített egység nem teszi erőssé a birodalmat. A mely birodalom egységét csak fegyveres erővel lehet fentartani, annak nagyhatalmi állása felette kétséges s a veszélynek óráiban éppen nem biztos...

... Fájdalommal látjuk, hogy Felséged a legmagasabb királyi leirat által minden kölcsönös értekezletet lehetlenné tett s azoknak fonalát végképp megszakasztotta. A legmagasabb királyi leirat nem áll a magyar alkotmány alapján, hanem az abszoluthatalommal kiadott s alkotmányunk lényegével ellenkező császári diplomát és pátenst főtörvényül tüzte ki, minket pedig a honiránti kötelesség és képviselői állásunk s önmeggyőződésünk szorosán a magyar alkotmányhoz kötnek, mi csak annak alapján tanácskozhatunk.

... Az ország alkotmányos szabadsága nem oly sajátunk, melyről szabadon rendelkezhetnénk, hitünkre bízta a nemzet annak hű megőrzését s mi felelősek

vagyunk a haza s önlelkiismeretünk előtt *Ha tűrni kell, tűrni fog a nemzet, hogy megmentse az utókornak azon alkotmányos szabadságot, melyet őseitől örökölt.* Tűrni fog csüggedés nélkül, mint ősei türttek és szenvedtek, hogy megvédhessék az ország jogait, mert a mit erő és hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatják, de miről a nemzet, félve a szenvedésekről, örmaga lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz s mindig kétséges. *Tűrni fog a nemzet, remélve a szebb jövődöt s bizva ügyének igazságában!*...

*

Ime ily hangon, ily szellemben szölt a nemzet nevében Deák Ferenc a királyhoz!

Pedig akkor nyílt abszolútizmus volt, Schmerling uralkodott és aki szembe mert szállni a hatalommal, fejét tette kockára,

De a haza bölese szölt és az egész nemzet melléje állott. Természetes, hogy győznie kellett...

És győzött!...

Testvéreim, magyarok, forgassátok Deák Ferenc irásait és tanuljatok, okuljatok!

Nagy szüksége van most a magyar nemzetnek arra, hogy Deák Ferenc szelleméből merítsen erőt és bátorságot...

IRODALOM.

(C) Rudnyánszky Gyula költeményei. A Szabadság még az év elején hírül adta, hogy Rudnyánszky Gyula legújabb költeményei a tavasz elején meg fognak jelenni. Akkor a jelentkezett előfizetők és megrendelők névsorát is közöltük.

Azóta a költemények megrendelői állandóan jelentkeztek és számuk a mai napig ezerhatszáznyolvanötre növekedett. A költemények megjelenésének azonban útjába állott az a körülmény, hogy Rudnyánszky Gyulát feleségének súlyos, hosszas betegsége megakadályozta a kéziratok irodalmi rendezésében és sajtó alá előkészítésében. Most ez a körülmény, Istennek hála, teljesen megszűnt.

Igy aztán a Szabadság szerkesztője végre sajtó alá rendezhette kéziratait és Rudnyánszky Gyula legújabb költeményei Karácsony

Az általánosan legjobbnak elismert

Selyem-, bársony-, csipke-és szalag-
áruházunkba

az idény ujdonságainak a teljes és nagy választéka beérkezett.

A következő, kiválóan jutányos áru cikkekre, melyek csak addig kaphatók, amíg a készlet tart, fölhívjuk a m. t. hölgyek figyelmét.

Ezek:

Mosó-bársony minden színben mtrje	50 kr. kezdve
Sima liberty selyem minden színbe..	78 „ „
Mintázott szines selyemkelme	85 „ „
Csikos, szines selyemkelme	98 „ „
Sima louisine minden színben	1.25 „ „
Chiné selyemkelme	1.50 „ „

sub. etbl.

Mintákkal kívánatra bérmentve szolgálunk.

SZÉNÁSI, HOFFMANN és Tsa

selyemáru-ujdonságok
áruház

Budapest, IV. Bécsi-utca 4.

ünnepe díszes kiállításban meg fognak jelenni. A könyv összes előfizetői és megrendelői Karácsony estéjén kapják meg Rudnyánszky Gyula verskötetét.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Az igazoló választmány ülése.** A város igazoló választmánya e hónap 14 én délután 3 órakor Vecsey Imre városi főjegyző hivatalos helyiségében ülést tart. Az ülésen dr. Kola János elnöklété alatt a város legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékének összeállítását fogják megcsinálni. Eppen azért felhívjuk arra az érdekeltek figyelmét, hogy esetleges felszólalásait az ülés határidejét akár írásban, akár szóval nyújtsák be. A névjegyzéket a bizottság az 1901 évi adóalap alapján állítja egybe az 1904-ik évtartamára.

* **Megyei közigazgatási bizottsági ülés.** A vármegye e havi közigazgatási bizottsági ülését Puky Gyula főispán elnöklété alatt e hónap 12-én hétfőn délelőtt 9 órakor tartja meg. Az ülésen a bizottság az egyes szakjelentéseken kívül az egybe gyűlt folyóügyeket fogja elintézni.

Agról-ágra,

Az új gyakorlati szabályzat.

Korporál Zacsék ki-
vezényeli szakaszát a
kaszárnya udvarára. A
katonák teljes felszere-
lésben.

Zacsék: Cug halt: Braun ne mozogj. Olyan se ide se oda álltok, mint a néppárt. Ne röhögj Leucses, nem a fehér néppártól van szó. Rrrrut. (A katonák pihenő állásba helyezkednek) Braun, hogyan van rajtad az a sapka. Össze-
gyűrted...

Braun: Herr koprá! melde gehörzamszt!
Zacsék: Ks. Ne tagadd el, nem adó az Cug. Hopták Braun, már megest lekéstél. Bez-
zeg ha tüntetni kéne, te vónál az első. Pupákok, ide vigyázzatok. Braun, ne ingadozz. Nem vagy leszavazott miniszterelnök. Képen váglak, aztán mehetsz besveredére az Ekeleke Zoltán képviselőhöz. Most pedig itt az új egzercér reglement. Fogjunk hozzá. Cug, hopták. Fiuk, nekünk van Szent Péterünk, Szent Jánosunk, meg egy egész sereg szentünk. A magyaroknak ez nem elég. Nekik van Kossuthjuk, Rákócijuk, Petőfi Sándoruk meg egy rakás szentjük. No a kutya fáját, a melyik bundást én ezekhez a szentekhez hal-
lom fohászokdni, kurtavasra veretem, a csöcselék összegabalyodik egy-egy ilyen magyar szent srobra előtt. Ezt úgy hívják, hogy tüntetés. Pfüj Mi pedig nem engedjük és hogy miképpen ne engedjük, megmondja azt az új reglement. Braun ne vakarózz. Az első vezényszó ez; Zur Gevalt. Mikor kimondom, akkor szuronyt szegezz, rohanj a népnek, ökleld, üsd vágd. Tüntetésnél nem muszáj bevárni, míg fájjr-t, tüzet kommandéroz-
nak, Kiki úgy is, a hogy jól esik. Cug, hopták, rrut. Itt van ez a pózna. Teszem, hogy ez a szobor. A szobron van egy koszorú. Erre ez a vezényszó; Zum Kranc. Kranc az Koszoru, zum az hoz...

Braun; Mit hoz?

Zacsék. Ks. Semmit. Zum Kranc az koszorúhoz. Erre aztán lóttok-futok fel a szoborra, lekapjátok a koszorút és rohantok vele a kaszárnyaiba. Cug. Rrut.

Braun. Koszorrrut?

Zacsék. Braun, zum raport. (Kétszer pofon üti, hogy beleszédül.) Mindjárt tapintatos diplomáciai érintkezésbe lépek veled. Frajter

Propper Ilona

Ez alkalomból ajánlja a legújabb

Price, tedd fel ezt a szalmakoszorút a pózna te-
tejére. (Megtörténik) Cug, hopták. Zum —
Krancccccccc.

A katonák neki rohannak a
póznának, felmászának, lekapják a
szalmakoszorút, miközben ösze-visza
verik egymást.

Zacsék. Nagyon jól volt. Im cug. Hop-
ták. Fiuk, kétféle támadás van, népszerű és nem
népszerű, Népszerű az, a melylyel a népet meg-
ostromoljuk. Itt jönnek a vezényszavak;

Imkopf — fejbe.

Imbruszt — mellbe.

Náze — le az orral.

Perfusz — lábbal.

Tudniillik nem mindig kell használni a
fegyvert. A legfrissebb vezényszó Cum Zoltán.
Ha ezt halljátok, csipjetekek fültövön egy-egy füg-
getlenségi képviselőt és poroljátok meg az im-
munitását. Ha azt mondom Cumonument, az azt
teszi, hogy nekiszaladtok a szobornak és izzé-
perré zuzzátok. No most ezekkel a vezényszav-
akkal harcászati gyakorlatokat fogunk tartani.
A kaszárnya végén van a csöcselék, a pózna a
Kossuth-szobor. Cug, hopták. Cum gevalt, fájer,
cumonument imkopf, imbrust, naze, perfusz, auf
cum Kranc.

A katonák előrohannak, ver-
nek zuznak, lekapják a koszorút. —
Egymáson átgázolnak, összerugják
egymást. Egvenként kidőlnek, majd
véresen a kórházba viszik őket. Vég-
ül csak Braun fut a koszorúért,
majd ő is a földre pottyan s ottan
marad.

Zacsék (belerug). Neszeneked Klop!

Az ezredes (aki mindezt az ablakból
végignézte) Zer bráf. Majd adunk mi nektek
koszorút...

EGYHAZ és ISKOLA.

A tanári kör gyűlése. A tanári kör
tegnap délután 4 órakor Dóczy Imre el-
nöklété alatt a kollégiumi gimnázium
tanári szobájában rendes évi alakuló
gyűlést tartott. A gyűlésen jelen voltak:
Dóczy Imre elnök, dr. Várady Károly
alelnök, dr. Kardos Albert titkár. A vi-
déri tagok közül dr. Vietarisz József és
Karák István nyiregyházi, Marsalkó Gusztáv
boszörményi tanárok. A helybeliek
közül: Baresa János, Nádasdy Alajos,
Zimmerman Gyula, dr. Peckó Ernő, Po-
gány Kornél, Varga Ferenc, Vas Károly,
Vrányi Gyula, Vittkó József, Leszeinszky
Kornél és dr. Horvay Róbert. Több ap-
róbb ügy elintézése után Dóczy Imre el-
nök úgy a maga, mint az egész tisztikar
névében lemond és hangsúlyozza, hogy
nem csak formászerűen, de tényleg el-
akarja hagyni az elnöki széket, hogy
azt arra alkalmasabbnak adja át. Erre
dr. Vietarisz József állott fel és szép
beszédben indítványozta, ne fogadják el
az elnökség lemondását. A jelen voltak
egyhangulag, lelkes éljenzések között el-
fogadták Vietarisz dr. indítványát és így
az elnökség ugyan maradt. Majd dr.
Kardos Albert titkár indítványozta, hogy
új állást szervezzen a tanári kör jegyző
címével. A kör az indítványt elfogadja
és arra az állásra a titkár indítványára
egyhangulag dr. Eberhardt Béla megyes
tanítórendi tanárt választották meg. Az
alakuló gyűlés 5 órakor ért véget.

Kereskedelmi esti tanfolyam. A hely-
beli felső kereskedelmi iskolával kapeso-
latosan fennálló kereskedelmi esti szak-
tanfolyamon az előadások hétfőn este 8
órákor megkezdődnek. A kereskedői kö-
rökre nézve ezen igen hasznos tanfolya-
mon előadják a kereskedelem és váltóis-
mereteket, a levelezést, az egyszerű és
kettős könyvvitelt és a keresk. számtant;
számos hallgató már be is iratkozott és

e tanfolyam vezetősége még vasárnap
d. e. 11—12-ig és hétfőn egész napon át
elfogad jelentkezéseket.

Az Erzsébethid felavató ünnepe.

Saját tudósítónktól.

— okt. 10.

Budapest székesfőváros legújabb ne-
vezettségének, az eskütéri Erzsébet
hidnak felavató ünnepe ma délelőtt ment
végbe. A pompás ünnepséget, melyet a
kereskedelmi miniszterium tervezett, meg-
rontotta a szakadó eső.

Az Erzsébes hid hatalmas oszlop
főin és két ivezetén óriási nemes cimerez
zászló esüngött.

A pesti hidfő előtt babérlombbal
ékesített diadalkapu emelkedett s a tér
közepén a királyi sátor, melyet egész
kis pálmaliget vett körül. E sátorral szem-
ben állott az emelvény, melyet a mi-
niszterium a hölgyvendégek számára esi-
náltatott.

A felavató ünnep színhelye a pesti
hidfő volt, ahol reggel fél kilenckor
ment végbe az egyházi szertartás. Az új
hidat ugyanis Kirner Károly belvárosi
apátplébános nagy segédlettel beszentelte.
A megáldás után mind sűrűbben érkez-
tek az ünnep színhelyére a világi, egy-
házi és katonai méltóságok, továbbá a
meghívott előkelőségek.

Tizenegy óra előtt megjelent zárt
udvari kocsiban a király képviselője Jó-
zsef főherceg tábornoki díszben. A kö-
zönség lelkes éljenzéssel üdvözölte. A
főherceg társaságában jött Klotild főher-
segasszony, a ki szürke selyem ruhát és
tollas kalapot viselt.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter
beszédére József főherceg válaszolt és a
hid megnyitására megadta az engedélyt.

A főhercegi beszéd után, melyet
lelkes éljenzés követett, az ünnep véget
ért. A főhercegi pár és kísérete kocsira
szállt és áthajtatott az új hidon, melyen
a közlekedés azonnal megnyílt. Az érdek-
lődők ezrei fekete gomolyban lepték el a
hidtestet, a melyen ma ingyen lehetett
járni kocsin és gyalogszerrel.

EGYLET.

**A Siketnemákat Gyámolító Debreceni
Egyesület** pénztárosa, Füleky Pál, köszö-
nettel nyugtázza a következő, az egyesü-
let részére befizetett adományokat: A
debreceni dohánygyár tisztviselői és al-
tisztjei 9 kor. 60 fill. Egyek községe 21
kor. 20 fill. Szőke János 2 kor. özv.
Szőke Jánosné 2 kor. A gör. kath. iskola
tanítója és növendékei 4 kor, 64 fill.
Forgách Károly 4 kor. a Lichtblau inté-
zet 6 kor. özv. Orosz Jánosné óvónő és
az óvoda gyermekei 9 kor. Adler Farkas
Szoboszlóról a ki az egyesület alapító
tagja 13 r. tagot gyűjtött egyesületünk
részére. Alapító tagsági díjakat még a
következő hölgyek, illetve urak fizették
be: özv. Csorba Lajosné, dr. Sárvány
Gyula, Dr. Fejér Ferenc, dr. Fejér Fe-
renéné, dr. Bruckner Ernő, Simonffy
Imre és a Triesti Biztosító Társaság ez
utóbbi 50 koronát.

értesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy női divat üzletet **November
1-től** a Lamprecht házból a szomszédos **Ujfalussy házba (Piac utca 44.
szám földszint) teszi át.**

és igen izléeses angol és párisi modell női és gyermek kalapjait.

HIREK.

Napló.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és naponta
Négyleti szöv. ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

- Okt. 11. Ev. ref. presbitéri gyűlés az egyháztanácsteremben délelőtt 10 órakor.
Okt. 11. Izr. hitközségi közgyűlés elemi iskola tanácsteremben délelőtt 10 órakor.
Okt. 11. Kereskedő ifjak társulatának zászlóavatója a Bika dísztermében.
Okt. 11. Kereskedő ifjak hangversenye a Bikában este fél 8 órakor.

Négy halott.

Hulldogálnak a falevelek, A szél busan zörgeti a száraz galyakat.

Nehéz, sűrű köd száll a földre. Nehéz, borongós hangulat száll a kedélyekre.

Itt az ősz, a hervadás, az elmulás. A temetőben négy új sirra hullnak a száraz falevelek . . .

Bosznay Károly.

Ma délelőtt fél 11 órakor temetik a becsületben, tiszteletben, munkában megőregedett *Bosznay Károlyt*, a debreceni kereskedő világ egyik legderekabb tagját. Oriási az a részvét; melylyel az elhunyt családját elhalmozzák nem csak a debreceniek, de az ország minden részéből, sőt a külföldről is a *Bosznay Károly* ismerősei, tisztelői.

A temetés az ev. ref. egyház szerint a Kossuth utca 5. számú háztól lesz délelőtt fél 11 órakor.

Emmerth Antal.

Pénteken délután halt meg a városi zenedének kiváló tanára, nagy zongora művész és zeneszerző: *Emmerth Antal* életének 68. évében.

Emmerth Antal Budapesten, majd Bécsben tanulta a zenét és már ifjú korában a művészek sorába lépett, Bejárta egész Európát, majd Amerikába *South Carolina* városába ment, hol a *South Carolina female Institute Barhamville* tanára lett. Innen Newyorkba költözött, hol *Ruttkayné*nél lakott.

Később visszajött Magyarországra és Debrecenbe telepedett le. Itt a zenede tanárává választották. Itt élt, itt dolgozott, Zenei művei közül csak 10 nagyobb munkáját adta át a nyilvánosságnak.

Az elhunytban számos debreceni közeli rokonát gyászolja.

Temetése ma délután 4 órakor lesz a *Batthyányi utca* 5. sz. háztól a róm. kath. temetőbe.

Az elhunyt emlékére holnap délelőtt 9 órakor a róm. kath. templomban en gesztelő szent mise lesz.

Idősb Konez Lajos.

A debreceni kereskedelem megalakítóinak egyike hunyta örök álmra szemét e hónap 9 én a fővárosban.

Id. *Konez Lajos* 67 éves korában meghalt.

A mai napon a debreceni kereskedők a második nagy halottjukat helyezik örök nyugalomra.

A gyászolók között városunk előkelő családjai foglalnak helyet, de őszintén részt vesz a család gyászában az egész debreceni társadalom is.

Az elhunyt földi részeit ma délután 2 órakor viszik a *Nyomatató utca* 18. sz. háztól a *Kossuth utcai* temetőbe.

Megemlítjük e helyen, hogy idősb *Konez Lajos* társtulajdonosa volt a fő posta és az *Emke kávéház* közt álló történeti nevezetességű háznak, mely területen egykor levő házban lakott 1860. évtől 1880. évig *Bartha Boldizsár* városi szenátor, majd főbíró. *Bartha* kitűnő történész volt, ő írta meg *Debrecennek* történelmét 1564-től 1668-ig.

A család id. *Konez Lajos* haláláról a következő gyászjelentést adta ki:

A legmélyebb fájdalommal tudatjuk felejtethetetlen jó atyánk, nagyatyánk, testvérünk, illetve sógorunk néhai id. *Konez Lajos* élete 67 ik, özvegysége 5 ik évében, folyó 1903. évi október hó 9 én *Budapesten* történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi részei f. é. október hó 11 ik napján délután 2 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint *Debrecenben* a *Nyomatató utcai* 18 ik számú háznál tartandó gyász ima után, a *Kossuth utcai* temetőben fognak örök nyugalomra tételni, mely végtisztességétélre az elhunytnak rokonait, barátait és ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. *Debrecen*, 1903. október hó 10 én. Bánatos gyermekei: *Konez Berta* férjével *Dr. Kalmár Barnával*, *Margit* és *Béla* gyermekeivel, *Konez Lajos* nejevel *Fehér Olgával*, *Konez Dezső* nejevel *Frankovszky Gizel* lával. Testvérei: *Konez Emilia* férjével *Otrokocsi Végh Jánossal* s gyermekeivel és unokáival. Sógorai és sógorai: özv. *Konez Elekné Bacsó Piroskával*, nevelt gyermekeivel és unokáival, *Frankovszky Gyula* nejevel és gyermekeivel, *Frankovszky Emma* férjével *Acsádi Kálmán* nal és gyermekeivel, *Frankovszky Dezső* nejevel és gyermekeivel.

Özv. Kardos Istvánné.

A régi, jó idők egyik tiszteletreméltó nagyasszonyát temetik el ma délután.

Pénteken délelőtt halt meg végelgyengülésben özv. *Kardos Istvánné* született *Gyulay Zsuzsánna* 83 esztendőskorában szenderült jobb létre a nagy időket látott igaz magyar asszony, hiányai ágon egyenes leszármazottja *Várad* *Baranyi Mihálynak* *Debrecen* város 1689 és 1691 évi főbírájának, a későbbi *Bihar vármegyei* alispánának.

Biztos forrásból értesülünk, hogy a most elhunyt *Kardosné* a *Csapó utca* 16. számú házban lakott 1849. jan. 6-tól *Május* végéig *Vörösmarty Mihály* a feleségével akkor, mikor a parlament *Debrecenben* tartotta üléseit és hogy házában akkor az ország nagyjai közül számosan megfordultak, köztük *Petőfi* is. Azt a lakást, melyben a nagy költő lakott, a derék öreg asszony a mai napig meghagyta abban az alakjában, mint akkor volt.

Az elhunyt végtisztességététele ma délután 3 órakor lesz a *Csapó utca* 16 sz. házban, honnan a gyászmenet a *Kossuth utcai* temetőbe vonul.

A fenti négy nagy temetés mind egyikét *Gebauer Károly* temetkezési intézete rendezi.

Magyar kisasszonyok.

Szerkesztő ur,

Igaza van, ha magyarok vagyunk, hát legyünk magyarok! Szégyen, hogy a legtörzsökösebb magyar családok is német kisasszonyokat hoztatnak gyerme-

keik mellé s ezekkel az idegen szellemű kisasszonyokkal mételyezik meg gyermekeik zsege lelkét.

Nyiltan valloam én is, hogy ez szégyen, gyalázat! Különösen a nők nemzeti szellemben való nevelése, asszonyaink szívébe a nemzeti érzés beoltása: elsőrendű feladat, a magyarság jövőjének nem nélkülözhető biztos, erős alapja.

De a mikor ezt elismerem, engedje meg egyuttal, szerkesztő uram, hogy leírjam: mekkora áldozatot hoz a hazáért az a család, mely német kisasszony helyett magyar kisasszonyt fogad gyermekei mellé. Hadd tudja meg mindenki, mennyi szenvedés, mennyi lemondás jár együtt minálunk a következetes hazaszeretettel és nemzeti hűséggel . . .

Megérkezik a házhöz külföldről a német kisasszony.

Csinos, tiszta, mosolygó, alázatos leány. Szerényen meghajol, kezet csókol és e perctől fogva egyetlen vágya, életcélja az, hogy mindenkinek kedvében járjon és jóval többet elvégezzen, mint amennyire vállalkozott.

Oly egyszerűen öltözik, mint akár-melyik szegény varróleány. De van gyűrűje, órája, függője, azt azonban nem viseli, nem fitogtatja, hanem a ház asszonyának adja át megőrzés végett.

Gyönyörűen himez, szab, varr, köt, horgol, zongorázik, tud verseket, általános műveltsége meglepő, beszél egy kicsit franciául, sőt angolul is. De azért segít a takarításban, nem tűri a port a butoron, a rendetlenséget a szobában. Dolgozik egész nap, engedelmes, szelíd, szorgalmas, ha kell elvégez örömmel minden házi dolgot. És valóságos művészettel hódítgatja magához a gyermekeket. Megbízható, türelmes, bő, ügyes. Pár hét múlva a ház urnőjének igazi áldása, jobb keze; a gyermeket pedig rajongnak érte.

Megérkezik azonban a magyar kisasszony.

Amíg levelezett, kötényt viselt, mosni, foltozni, szobát surolni is tudott. De megérkezik . . .

Suhog rajta a selyem bluz, kellemetlen illat árad a hajából, nyakában vastag hamis aranylánc fityeg és fehér keztyvas kis ujját barátságosan nyújtja a ház urnőjének, miközben utolérhetetlen bájjal selypíti:

— Jó na-a-apat!

Tíz órakor a vajás kenyérre megjegyzi:

— Mi otthon lágy tojást szoktunk gáblizni!

A leánykákra ráförmed:

— Vigyázzatok, ósszegyűrik a csipkémét!

Folyvást az ablakhoz szaladgál — sétálnak-e sokan? járnak-e csinos fiúk az utcánkon?

Este a fekvőhelye ellen van kifogása:

Vadászok figyelmébe. Fegyverek és teljes vadász felszerelések nagy választékban jutányos árban szerezhetők be **Borsos Kata** cégnél városház épület.

— Nagysád, én egy párnán nem tudok aludni!

A szobalánynak puauskodik:

— Mégis csak furcsa, hogy a vaságyban szalmazsák van! Nem vagyok én szolgáló.

— Divéki bácsi, — szólítja meg a ház urát, — nem kaphatnék mára szin házi jegyet?

A gyerekek kócosak, rendetlenek. A magyar kisasszonytól semmit se tanulnak. Mert a magyar kisasszony kényeszerű megalázkodásnak tekinti elvállalt kötelességei teljesítését.

Petőfiről hallott valamit harangozni de jobban ismeri Hazafi Veray Jánost és a Nyári Mulatóban énekelt kuplékat. A kézimunka art a mellének. Mig a gyerekek hajba kapnak, feldöntik a petroleumot, mézes ujjal megfogdossák a selyemzömléket: ő rémregényt olvas, Rocambole ifjúságába merül...

Higgye el, szerkesztő ur, nagy önmegtartóztatás, vértanúságra való erő, áldozatkészség kell hozzá, hogy az ember magyar kisasszonyt fogadjon a gyermekei mellé.

* **Istentiszteletek.** Az ev. ref. templomokban: A nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész. A kis templomban Jánosy Zoltán lelkész. Az újtemplomban Biró Ferenc h. lelkész. Az ispotálytemplomban Csighy Andor s. lelkész. A csapó kert imaházban Kovács János népisk. felügyelő. A szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. D. u. 2 órakor a Nagytemplomban bibliai magyarázatot tart Uray Sándor püspöki segéd.

A róm. kath. templomban. Délelőtti misét mondanak 6-kor Szabó István, 7-kor Nyári Ignác, 8-kor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgimnáziumi ifjúság vesz részt, 9-kor az ünnepélyes nagy misét dr. Wolafka Nándor v. püspök, utána Szabó István prédikál. Fél 11 kor misézik Molnár Kálmán Dezső, melyen a Svetits-zárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A fél 12 óras misét Ruzska A. Zoltán mondja. Délután fél 3 órakor kereszténytanítás, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, 3 órakor Iyánia utána Rózsafüzér, 5 órakor a Jézus szt. szíve társulatának 1 hónapos ájtatosságát tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök szt. beszéd és Iyánia.

Bz ágost hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet Materny L. főesperes végzi.

A gör. kath. kápolnában 6 órakor reggeli istentisztelet, 9 órakor szt mise, délután 3 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

* **Személyi hír.** Gácsér József, a siketnémák intézetének igazgató tanára szombaton este külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett.

■ **A kereskedő ifjak zászlóavatási ünnepe.** A debreceni kereskedő ifjak társulatának még csak nem rég alakult dalköre ma fogja új zászlóját felavatni. Az ünnepre az ország minden részéből érkeznek vendégek, de részt fog venni abban városunk társadalma is. A fényesnek ígérkező ünnepélyre ma délelőtt a vendégek fogadása lesz, míg délután 3

órákor az Arany Bika szélő disztermébe maga az ünnep fogja kezdetét venni, a dalkör történetének ismertetése és a zászló ünnepies felavatása és átadása. A zászlóba a szöveget a következő sorrendben verik be: Főispán, egyházak, ezredparancsnokság és polgári hatóságok, kezeskedelmi testületek, a helybeli és vidéki dalegyletek, vidéki egyesületek, pénzintézetek és biztosító társaságok végül a amagátuosok na gy száma. A felavatási ünnepet a Szózat eléneklésével fejezik be. Este 8 és fél órákor az Arany Bika szálló disztermében dústárgysorozatu és rendkívüli nsgyszabásu hangverseny lesz, utána pedig tánc. Mulatság, melyen a Magyar Testvérek jeles cigány zenekara fog muzsikálni.

* **Kinevezés.** A debreceni kir. itélőtábla elnöke Geréb István végzett jog hallgatót, rahói lakost, a debreceni kir. itélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká kinevezte.

* **A Deák ünnep.** Fővárosi munkatársunkkal tegnap délelőtt közölte Apponyi Albert gróf, hogy a Deák ünnep előrajza az elnökségre nézve ez: A fővárosban tartandó ünnepségén Apponyi Albert gróf a ház elnöke a templomi istentiszteleten vesz részt. Tallián Béla alelnök a képviseletet testületileg a Deák szoborhoz és ott koszorút tesz le. Dániel Gábor alelnök pedig a zalamegyei Deák ünnepre vezeti a képviselőház küldöttségét.

* **Az ügyvédi kamarából.** A debreceni ügyvédi kamara körhírré teszi, hogy Dr. Farkas Ignác ügyvédet Debrecen szék helylyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

* **A cipészek a szabadság emlékének.** A nálunk augusztus hónap 15. és 16-án megtartott cipésznagygyűlés alkalmából a vidéki cipészküldöttek elhatározták, — hogy a szabadság emlékének október hatodikára a szabadság szoborra küldendő díszes koszorúval fognak áldozni. E koszorú tegnap meg is érkezett s azt a nagygyűlés bizottságának itteni tagjai ma délelőtt fogják a szabadság szoborra ünnepélyesen elhelyezni. A koszorú gyönyörű babér koszorú nagy nemzetiszínű szalagján ezen felirással: Hazafiasságuk jeélül 1903. október 6. az V. országos cipész kisiparosok nagygyűléseinek küldöttei. — Valóban szép s a derék testületet magasan felemelő dolog e cselekedetük.

* **Politika és vallás.** A protestáns lelkészek körében beszéd tárgya: helyes-e Apponyi ellen egy magát protestánsnak nevező lap szilaj támadása s a nemzeti küzdelemben a protestáns lelkészek megkülönböztetése? Erről a kérdéstről szólván a Debreceni Protestáns Lap legújabb számában felette érdekes és jellemző nyilatkozat olvasható, mely becsületére válik a szerkesztőnek és lapja szellemének. A többi közt a következő okos, követésre méltó véleményt közli:

Készek vagyunk elismerni, hogy katolikus honfitársaink, sőt a kath. klerus tagjai között is voltak és vannak hozzánk hasonló igaz hazafiak. Pázmán Péternél hazánkban soha senki a protestánsizmusnak

nagyobb károkat nem tett; de ki nevetésre méltó felekezeti elfogultság volna tagadni, hogy ez a nagy katolikus főpap, egyszersmind nagy hazafi is volt. Az volna éppen a mi vágyunk, hogy mikor az igaz hazaszeretetről van szó, ne a keresztlevelekre tekintünk, hanem érezzük, tudjuk magunkat vallás-különbség nélkül magyaroknak s hazánk jövő boldogságáért, ha különböző templomokban is, de egy szívvel lélekkel imádkozzunk.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt hét folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalnál eljegyzésüket bejelentették: Szemula István róm. kath. borbély segéd Cseri Rózát róm. kath. Katona András ev. ref. béres Kalár Judit ev. ref. Cene János ev. ref. cipész segéd Szőke Juliánna gör. kath. Farkas Géza ág. ev. fodrász Farkas Margit róm. kath. Benesi Gábor ev. ref. kisbirtokos Kiss Juliánna ev. ref. Sajtos Imre ev. ref. kocsis Barát Eszter ev. ref. Kozma Gábor ev. ref. városi erdőőr Lókodi Juliánna ev. ref. Balázs Antal róm. kath. városi inrok Perek Juliánna ev. ref. Ugyanezen idő alatt házasságra léptek: Veres Mihály Madar Ilonával, Boros Lajos Kiss Juliánával, Szántó Lajos Nagy Zsuzsánnával, Balogh Mihály Kiss Márhával, Patsár Lajos Bázsik Zsuzsánnával, Pardi Gábor Gál Margittal. Született a múlt hóten 16 leány és 23 fiu, összesen 39, meghalt 36 lélek, szaporulat tehát három.

* **Halálozások.** Tegnap a következő haláleseteket jelentettek be az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál: Fodor Jánosné ev. ref. 54 éves. özv. Husanovics Odönné róm. kath. 63 éves, Bercsényi Gizella ev. ref. 18 hónapos, Cs. Nagy Dániel ev. ref. 44 éves, Arany András ev. ref. 21 napos, Kiss Imre ev. ref. 63 éves.

* **A csibuk.** X. bátyánk általánosan ismert, ritka jókedélyű ember.

A fia a múlt évben tette le az I. sz. doktorátust, amikor is ajándékot ígért neki az apja.

— No mit szeretnél Aladár? kórdi az öreg.

— Hát tudja apám, ha már adni akar valamit, akkor adja nekem a nagy apa emlékebe maradt csibukját.

— Ho hó öcsém, én azt az ügyvédi vizsgakort kaptam csak meg apámtól, majd ha te is leteszed azt, hát én is neked adom.

Aladár elhallgatott.

Pár napra azután elutazott látogatóba Biharba. X. bátyánk a vasúthoz kísért, mikor a vonat már elindult, Aladár a kocsiából nagysugva kiszólt X. bátyának:

— Apám, ha a csibukot keresné, az — nálam van!...

Most pedig az történt, hogy Aladár a második szigorlatra indult a minap. — Az öreg megint kikísérte, a vonat megint csak elindult, de most az öreg szólt a fia után halkán:

— Aladár! ha a csibukot keresné, az — nálam van!

Az öreg ugyanis visszalopta a csibukot — a sajátjától.

Hát mondja valaki, hogy — kiva szent a humor.

A maga nemében

KONTSEK GÉZA

páratlanul édes, kitűnő szagu muskotály passzatutti csemege szőlő

László Imréné

ujfehértói szőlő telepéről

kereskedésében kapható,

Debrecen, Kossuth-utca

* **Aki az egészségeért semmit sem sajnál** Beállt a murai Salamon gazda, városunk egyik élelmes üzleti eszű polgáraként az egyik jeles műtörvosunkhoz.

— No mi baj Salamon gazda, kérde az orvos.

— Haj, haj! sopánkodik Salamon gazda nagy hajlongások között, bizony elég nagy a bajom, ha csak a Nagyságos ur nem segít majd rajtam egy kis kés vágással.

Elég az hozzá, hogy az orvos meg vizsgálja s végül megis operálja Salamon gazdát.

— Mivel tartozom? kérde hálálkodások között az orvost Salamon gazda.

— Husz korona, válaszolja az orvos.

— Husz korona! rémül Salamon.

Kérem, én szegény ember vagyok, bizony elég lenne 10 korona is érte.

— No jól van, legyen 10 korona és fizessen már.

— Fizessek, fizessek; de miből mikor egy sincs!

— Hát akkor mi az ördögnek jön hozzám a város legdrágább orvosához.

— Már hogyan jönnék! válaszolja Salamon, hisz az ember az egészségeért semmit se sajnál.

* **A felvonó áldozata.** Végzetes szerencsétlenség érte tegnap délelőtt 11 óra kor Temesváry György asztalos legényt. A kollégiumban ugyanis most fűtőanyagok szállítására az épület második emeletére szolgáló felvonót készítettek, melynek készítéséről Temesváry György is mint munkás alkalmazva van. Valami baleset folytán munkája közben tegnap egy gerendáról a felvonóra esett, mely vele együtt lezuhant, miközben a szerencsétlen munkás súlyos hatgerinc sérülést szenvedett. A nehéz sérülésű munkásnak dr. Tüdös kollegiumi orvos adta meg az első orvosi segítyt, majd lakására szállították, hol most súlyos betegen fekszik.

* **Iparváltások.** Ipart váltottak a múlt héten: Nagy Zsigmond cipész, Borrován József cipész és eszmadia, Majoros Lajos órák, Papp Károly cipész, Zsolnai Károly mézáró és hentes, Ehrenreich Sámuel géplakatos, Szabó Lajos eszmadia és Ember Julianna fodrász. Hentes iparát megszüntette Bikfalvi Imre.

* **A válság megoldása.** Azt mondják, hogy a kibontakozásnak a szélbal áll utjában. A drótosítót tegnapi előadásán aztán Faragó Odón a bádigos mester szerepében ötletes módot talált ki a válság megoldására.

— Megbiznám a kormányalakítással Széll Kálmánt, — rögtönözte az ügyes színész, — melléje adnám Bali Mihályt, így aztán a Széll Bali kormányral szemben szépen leszerelne a szélbali ellenzék.

* **A szemétdomb titka.** Valami vadállati színvonalu anya bűnét, vagy alszégnyednek titkát rejtegette tegnapig a Salétrom kaszárnya háta mögött lévő szemétdomb, hol is egy foszlásnak induló idétlen gyermekhullára akadtak. A rendőrség értesülvén a rejtelmes bűntettéről, a hulláért Poresu János közrendőrt annak a kórház halottas kamrájába való elszállíttatása végett a helyszínre kiküldötte. Poresin a hullát még tegnap el is szállíttatta. A bűnös s eddig ismeretlen anya kiletét pedig a rendőrség erélyesen nyomozza.

* **Rövid hírek.** — A murai áldozatai. A fehérmegeyi Polgárdiban Máté János borkóstolóra hívta két barátját.

alig érték azonban a pincébe, a forrásban lévő borból kiáramló szénasav mind hármukat megfullasztotta. — **Nagy tűzvész.** Tisza Szőlőszőlés községben e hó 7 én 100 ház és 400 melléképület égett le, több emberélet s áldozatul esett. — **Akasztósdí.** Szent leányfalván Balázs Péter vasuti altiszt Sándor nevű fia a napokban akasztósdíját játszott pajtásaival akik őt olyan alaposan felakasztották, hogy egyszerre hörögni kezdett. amitől a kis Balik megijedve szétfutottak. A szerencsétlen szülő már csak hulláját találta meg. — **Nagy esőzés.** New Yorkban e hó 8 án akkora esőzés volt, hogy a New Central közuti vasuti vasuti vonal egész hosszában 12 lábnyira (?) víz alatt állt.

* **Uj technikai üzlet.** Máthé és Ladányi cégjegyzés alatt városunkban egy új technikai üzlet, illetve műhely nyílt meg a Péterfia utca 19. házában. Az új műhely egyik cégtársa, Máthé városunkban szakmája terén igen jó névnek örvend. Máthé, mint a budapesti Zellerin féle gyár vezető szerelője a színházi és városi házi vízvezeték munkálatait vezette nálunk kiváló eredménnyel, mely alkalmakkor munkáját a szakemberek kifogás talanul jónak találták. Majd mint légszesz gyárunk csoport vezetője munkálkodott nálunk s ilyen minőségben a pályaudvar viz és légszeszvezetékét szintugy ő rendezte be. Az ő sikerült munkái között tartozik a város házában a Kossuth ünnep alkalmából történt díszes kivilágítása, továbbá számos nagy középületünk s így a kollégium légszeszvilágításának bevezetése is. Most társulattal nyit a kiváló munkás, kit megelőző eredményes munkássága révén méltán ajánlunk a nagy közönség pirtfogásába.

* **Sok pénz takarítható meg,** ha kölcsönnyel a legolcsóbb helyen eszközölte-tett ki. Rác Béla bankirodája 26 pénz intézettel van összekötésben, a szükséges iratokat is beszerzi és megbízóinak kölcsönöt a legolcsóbb banknál eszközli ki. Bővebbet v. bélyeg ellenében levélben is bárkinek. Iroda: Debrecen, Csapó-utca 12.

* **Legmodernebb írógépem van.** Ügyvédi vagy kereskedői irókba ajánlok! Cím: Írógép, Posta restante Helyben.

* **Olvasóink figyelmébe** ajánljuk, hogy színezhagyott avagy elpiszkolódott ruhákat olcsó árak mellett Konec Józsefnél festessék és tisztíttassák. Főüzlet Batthányi u. 2. sz. a. Műhely vár u. 7. sz. zenede során.

Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 22. szám. Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitel-épes családoknak, ur, női divatárak, fehérneműek, férfi, fiu és leányruhák, tükör és képek raktára.

x **Az előkelő férfivilág figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett kifogástalan szabásu férfi ingek.* Nagy választék angol, olasz és Pichler féle sport kalapokból, valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok, olcsó szolid szabott árak.

* **Egy fiatal segéd** és egy ügyes fiu tanulóul felvétetik, „Turul” cipőgyár r. t. raktárában, Debrecen.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zene kara játszik.

A válság.

Saját tudósítónktól.

Budapest okt. 10.

A szabadelvűpártban nagyon nyomott a hangulat különösen a miatt, hogy senki sincs a vezető politikusok között sem, a ki a pártnak irányt tudna adni a követendő magatartásra nézve. Most is két csoportra szakadt a párt.

A nagyobbik csoport és ebben egyenesen vannak régi szabadelvűek és volt nemzeti pártiak most is azt óhajtják, hogy a kilences bizottság a designálendő miniszterelnökkel együttesen állapítsa meg a katonai programot. Mig egy csoport Kubinyi Gézával az élén, amint azt már megirtuk, most is ezt kívánja, hogy a szabadelvűpárt maga állapítsa meg a katonai programját.

Fővárosi munkatársunknak alkalma volt ma egyik legelőkelőbb és legkiválóbb pártokon felül álló vezérpolitikussal beszélni, a ki a szabadelvűpártól ezeket mondotta:

— A szabadelvűpártnak most a hazafiság szempontjából kell feltétlenül egyesülnie és mindent elkövetnie arra nézve, hogy a kibontakozás elé újabb akadályok ne gördüljenek. Engedni kell most a meggyőződésből is, a fő az, hogy az országot ki kell vezetni abból a lehetetlen helyzetből és mindent el kell követni, hogy megelőzzünk minden olyan intézkedést, a mely csak árnyalatát is jelentené az abszolutizmusnak. Nekem — mondotta a hírneves politikus — igenis van reményem arra, hogy a szabadelvűpártot most összehozza a hazafiság. Nem szabad továbbra is kijátszani a nemzetet a katonai körökkel szemben, de viszont nem szabad kijátszani a koronát sem a nemzettel szemben. A volt nemzeti párt magatartása teljesen Apponyitól függ és meg vagyok győződve arról — mert én jól ismerem Apponyi gondolkodását — hogy ha Apponyit nem kívánják minden oldalról befolyásolni, akkor a kibontakozás is könnyebbé válnék. Egyébként hiszem, hogy most a személyi tekintetek elesnek és a kisebb emberek is egyesülnek a vezérekkel abban a tekintetben, hogy béke legyen az országban és a parlamentben. A legfőbb ideje épen, mert már is elvesztettük a külföldi államok rokonszenvét és az uralkodók is közömbösekké lettek irántunk.

A Tisza István és Andrássy Gyula gróf bécsi meghívásáról még ma is mint bizonyos dologról beszélnek. Valószínűnek tartják, hogy holnap utaznak fel a királyi kihallgatásra és hétfőig maradnak ott. Sőt bizonyosra veszik, hogy hétfőn designált miniszterelnök lesz Andrássy vagy Tisza István.

Bécsi távirat szerint Lukács László, Tisza István és Andrássy Gyula legkésőbb hétfőig királyi meghívásra számíthatnak. Előbb Héderváry Bécsbe utazik, hogy megtegye a három államférfi fogadására szükséges előkészületeket.

Színhazi látcsövek

gyöngyház, aluminium és bőr foglalatban legfinomabb achromatikus üvegekkel

o o o o o o o o o

Szemüvegek és orosiptetők

legf. hegyi jegec üvegekkel, arany, ezüst stb keretekben.

Ajánlja tisztelettel

Fischer Jakab, látészerez.

Budapest, okt. 10. A szabadelvűpárt nagy többségében csüggedés, elégedetlenség észlelhető. Kétségtelen, hogy a nemzet törvényes követeléseit nem fogják teljesíteni. Általános az a nézet, hogy minden kísérletezés felesleges. Az állampénztár ki van merülve, valószínű, hogy az állami tisztviselők már november elsején nem kapják meg a teljes fizetésüket. — Ennél fogva leghelyesebb lenne megszavazni az indemnitást és azonnal elrendelni az új választásokat, hogy a nemzetnek módjában legyen a nemzeti követelések alapján álló többséget választani.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 11. vasárnap délután *Éjjel az erdőn* népszínmű — este *Éjjeli menedékhely* jelenetek a mélységből. Először

Okt. 12. hétfőn *A két Bantou*, színmű. A.

Okt. 13. kedden *A mama*, vígjáték. B.

Okt. 14. szerdán *A madarász*, daljáték. C.

Okt. 15. csütörtökön *A drótos tót*, daljáték, ötödször. A

Okt. 16. pénteken *Éjjeli menedékhely* jelenetek a mélységből, másodszer. B.

Okt. 17. szombaton *Éjjeli menedékhely*, harmadszor. C.

Okt. 18. vasárnap, délután *A titok*, vígjáték este *Casanova* daljáték. Először

— (*A drótos tót*.) az évadnak első ez ideig egyetlen daljáték ujdonsága tegnap már negyedszer vonzott a színházba nagy közönséget, mely mindvégig pompásan mulatott és hálásan, lelkesen tapsolta az elsőrendű szereplőket. Évek óta nem hangzott annyi jóízű kacagás a nézőtéren, mint *A drótos tótban*. Néha percekig szünetel az előadás, mert az egész ház harsog a könyfakasztó neve tétől. *Faragó Odón* remekül játssza a bádogost, *Krémer* elmés, ötletes játéka, eredetisége biztosítja az óriási sikert, *Mezey* és *Karacs* nagyon szépen énekelnek, a két női szerepben pedig *R. Réthy* Laura és *K. Hegyi* Lili aratnak rendkívüli tetszést. *K. Hegyi* Lili oly szerephez jutott, melyben fejlődő tehetsége szerencsésen érvényesül, *R. Réthy* Laura asszony pedig *Zsuzsika* tót leány szerepében oly művészi alakítást nyújt, mely a színházi közönség emlékezetében felújítja a művésznő páratlanul bájos *Posztás Milkáját*, *Réthy* Laurának ezt a Debrecenben felejthetetlen szerepét.

P.

TÁVIRATOR.

A Temps a magyar nemzet mellett.

Budapest, okt. 10. Politikai körökben, főképp az ellenzéken nagy feltűnést kelt a párizsi *Temps* világlap ma érkezett számának hosszú vezércikke, mely a magyar válsággal foglalkozva azt hangoztatja, hogy sürgősen szükséges monarkiánk nemzetközi tekintélye miatt is a magyar nemzeti követelések teljesítése.

A szegedi koszorú.

Szeged, okt. 10. Az utász zászlóalj két közkatonáját letartóztatták, mert Kossuth szobrának koszorújára pénzt gyűjtöttek.

Szeged, okt. 10. A városban általános megbotránykozást kelt, hogy Rainer főkapitány azokat a rendőröket, akik a sortűz megtörténtét bizonyították, későbbi vallomásaikban mint azok igazolói tűntette fel, hogy sortűz nem volt.

Szeged, okt. 10. Kecskemétről jövő vasárnap mégis átjön ötszáz ember, hogy Kossuth szobrára újabb koszorút helyezzen.

82 tanítójelölt kizárása.

Esztergom, okt. 10. Az érseki tanító képző 82 növendékét az iskola tanácsa kizárta, mivel az előadásokat mindaddig vonakodtak hallgatni, míg az intézetet Keményfi tanár, ki a hallgatókkal rosszul bánt, el nem hagyja.

Apró üveg a porcukorban.

Pozsony, okt. 10. A királyi ügyész ség ma feljelentés alapján nyomozást rendelt el *Meinel* Gyula bécsi fűszerke reskedő pozsonyi fiókja ellen, mert por cukorjában apró üvegeket találtak. A városban e miatt nagy az izgatottság. Egy urnó, ki a cukrot tisztán használta, torkán megsérült.

VAROSI SZÍNHÁZ.

Október 11.

Bérletszünet

Délután 3 óraker — félhelyárral

Éjjel az erdőn.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta Rákosi Jenő

Este fél 7 óraker, rendes helyárral, először:

Éjjeli menedékhely.

Jelenetek a mélységből, 4 felvonásban. Irta: Gorkij Maxim.

Olesó és jó!

Ebben halad a verseuy hajó!

Szt.-Anna-u. 5. sz. a. 1 tucat vizit fénykép

4 forint

nagyobb alakban még feltűnőbb az árkülömbözet.

360. szám.

Az ISTVÁN gőzmalom-társula
ÖRLEMÉNYENEK

ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított és 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett. zsákkal együtt.	Szám	100 kilo		Zsákonként 485 kilogram	
		K.	f.	K.	f.
Asztali dara nagyszemű	A	26,—	22	10	
" aprószemű	B	25 20	21	42	
Királyliszt	0	25 20	21	42	
Lángliszt kivonat	1.	24 40	20	74	
Elsőrendű zsemlyeliszt	2.	23 20	19	72	
Zsemlyeliszt	3.	22 20	18	57	
Elsőrendű kenyérliszt	4.	21 20	18	02	
Közép kenyérliszt	5.	20 20	17	17	
Kenyérliszt	6.	19 60	16	66	
Barna kenyérliszt					
szákonként 4 70 kigr.	7.	18 20	12	74	
" " " " " "	7a	15 40	10	78	
" " " " " "	8a	12 60	8	82	
Takarmányliszt 50	8	11 —	7	70	
Finom korpa " " "	11.	7 60	3	80	
Durva korpa " " "	12.	7 60	3	80	

Debrecen, 1903 okt. 11.

UJ VÁLLALAT!

Van szerencsénk a nagy érdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **vizvezeték, légszusz, fürdőberendezés, closetek, csatornázás, szivattyúk, lég- és gázmotorok felszereléseit és bádogos műhelyt rendeztünk be.**

Elvállalunk minden e szakmába vágó új berendezéseket szakértelmű kivitelben, jótállás mellett. Elfogadunk javításokat és átalakításokat.

A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kérve:

Péterfia-utca 19. szám.

Telefon szám 321.

Máthé és Ladányi,
vállalkozók.

NYILT-TÉR.

Igen alkalmas utazásoknál
Rövid használat után nélkülözhetetlen
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva

Bizonyítvány kelt Bécsben
1887. július hó.

Kalodont

nélkülözhetetlen
FOGTISZTÍTÓ-SZER

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásával nem nélkülözhető fogak és a szájüreg gondos ápolására nevezetesen gyomorbetegségek hátrithatók el az által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „Kalodont”, mely az antiszeptikus hatás a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

An. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy 10 év óta fennálló cipő üzletünket a Kucik házban magnagyobbítottuk s a t. vevőink kényelmére a főtéren, a Fehérlő-szálloda mellett egy fiók-üzletet nyitottunk.

Hol csakis saját készítményeink állanak a n. é. vevőink rendelkezésére. Raktáron tartunk férfi-, női- és gyermek-czipőket nagy választékban. Megrendeléseket a legnagyobb gondnal és pontossággal a legrövidebb idő alatt teljesítünk. További szives pártfogásukat kérve

Elfenbein és Klein.

Eladó.

Sürgösen más válat miatt, jól berendezett, s vevőkörrel egy Tűzifa-üzlet, mely biztos existenciát képez, oly egyéneknek mely azt fejleszteni képes. (Cim a kiadóba.)

Elköltözés miatt Hunyadi, Szent-Anna és Széchenyi-utcai házak jutányos áron eladók, esetleg kiadók. Bővebbet: RACZ Bélánál Csapó-utca 12.

Frisch-féle

szabadalmazott
alsónadrágok

Debrecen és vidékére
kizárólag

FEKETE JAKAB

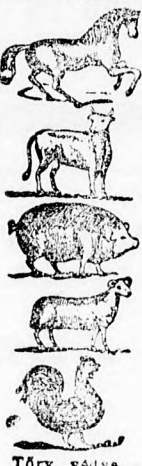
férfi divat kalap és
fehérenemű üzletében,
Debrecen, főtér.

Férjem uram sem ellenzi

Dávid Gyula, esséki gyógyszer, szépitőszereit használni. Széplő és más arczfoltok ellen Esszéki pomádéja ára 70 f., K. 1. 90, 2. 20, makacs arczfoltoknál az erősebb hatású Pompadour-pasztát használja K. 3 és 5. Arczcsufló fekete pont alakú miteszerek egyedüli mulasztója a luvénál, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem használatát előtt csakis Detergon különös porszappannal kell mosdani K. 1, 2, 3. Örömet szerzek azóta illyő hajfejtőmmel az öszülőknek, próbaúveg K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN. Háziállatok öv- és gyögypora. Minden gondokozás és kérdezősködés nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin-t kell, a mint bágyadtak, mindjárt beadni. Egyszeri adag alig keűl 3 krajczárba, melylyel nagy kárt elhárítanak azok, a kik övszerképen és étvágygerjesztől hété-korba adva hizlaláskor is mindig már előre megrendelik, például 100 darab sertés közt a dögöt megszüntetni 10-15-20 kilogramm szükséges. Egy tekeres ára K. 2, mely elég 2 süldő megmentésére. Egy kilogramm ára K. 4. Két és fél kilogrammot tíz sertésre osomagolással K. 10.82 fért már bérmentve is küldöm. Öt kilogramm 20 K. helyett K. 10; de 10 kilogramm csak K. 34. Kaphatók posta v. vasúton utánvétellel küldve, csakis Dr. David Viktor.

Törv. védve.
gyógyszerész-tudor, a m. kir. természettudományi társulat rendes tagja.
Szent István király gyógyszer-tárában, ESZÉK, 1887.

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOŠ

cs. és kir. udvari butorgyáros
és a legújabb szabadalmazott asztalok gyártója.

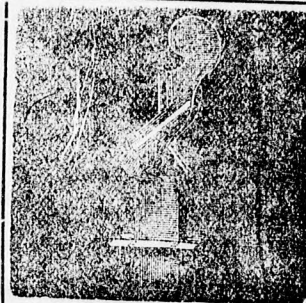
Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításán. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal
készséggel, díjmentesen szolgálók.

Nincs többé szobafüst!
Minden kéményt megjavít

a John-féle szab.
kémény-toldó

150,000 darab forgalomban.

1 Olcsó és czelesztető!

Egyedárusítás:

Lukács Vilmosnál

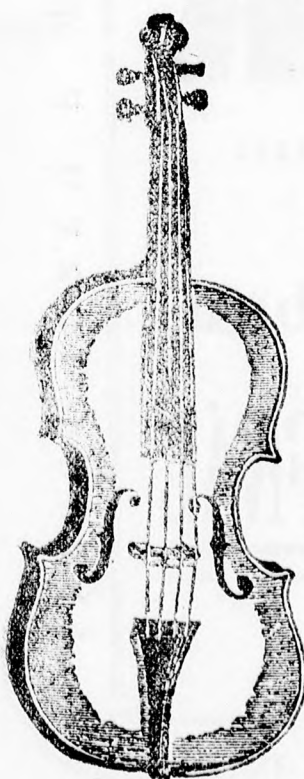
Debrecen, Hatvani utca 5. sz.

Uj, ésszerű gyógykezelés, o o
Kitűnő bizonyítványu orvosok o
Ártalmatlan, gyógyszer felesleges.

Minden idegbetegnek

egmelegebben ajánljuk, a 26-ik kiadásban megjelent brošürt Weissmann Robert Ideg betegségről és nem bajokról ellenorvossága és kezelése.

Ingyen kapható dr. Rothschnek V. Emil gyógyszer-tárában Debrecenben.

Első kézből; a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár.

villamos erőre berendezve.

STOWASSER

császár és királyi udvari hangszergyáros hadseregszállító
a Rákóczi javított Tárogató egyedüli feltalálója
J. Budapest. II. Lánchíd-utca 5.

Ajánlja a saját gyárában készült
összes réz- fa- fuvó és vonóshang
szereket

Hegedők gordonkák bőgők fuvolák
klarinetok trombiták és czim
balmok

Tárogató ára 30 forinttól (60 kor.) feljebb, iskola hozzá ingyen.

Zenekarok teljes felszerelése olcsó árban, előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

Javítások specialis kivitelben gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek, vonós hangszerek a legújabb találmányu hangfókozó gerendával, melyért garantiát vállalok.

ÁRJEGYZÉK minden hangszerről külön-külön kérendő, mely bérmentve megküldetik.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlom közel 20 éve fennálló, elsőrendű

fehérenemű tisztító

és

vasaló intézetemet.

Különösen megemlítem, hogy semmitféle maró szert vagy oly doigot, mely a fehéreneműt rostaná, nem alkalmazunk.

Tisztelettel

Weisz Jakab

előbb Spigel Miksa.

Csász és kir. udvari szállító.

Fernolend

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált pecsétetes, sárga vagy barnabőrnek a **Lyosin** egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Bécs, I. Schnierstrasse 21. Mindenütt kapható.

A Richter-féle

Lialment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényénél, csúznál és meghúléknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és Tarsa,
Csász. és kir. udvari szállító.
Rúdoltadt.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy
Eislerné Kohn Róza urnó vezetése alatt álló
elsőrendű női ruha varrótermemben
Costümök, felöltők, alkalmi és utcai toilettek a
legújabb modellek után mérsékelt árak mellett
készülnek.

Tisztelettel **Eisler M. E.** Debrecen, Simonffy-u. városi borbiz.

Raktár nőruha szövetek és selymekben

Szenásy Gyula és Szenásy, Hoffmann és Tarsa

Budapesti nagykereskedőktől.

Pártoljuk a hazai ipart!

Saját készítményü

kész

Érői- fiu- és gyermek-
IRUFIÁK

a legjutányosabb árban

a

Kistemplom-bazárban

GRÜNFELD A DOLFENÁL

kaphatók.

Pártoljuk a hazai ipart!

MIHALOVITS-féle
Harmat-Créme

Arccszépítő kenőcs.

- Harmat-Créme a legjobb arccszépítő a kézbőr-ápoló kenőcs, mely üdévé, puhává, fehérre teszi az arcz bőrt.
- Harmat-Créme sem olajat, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
- Harmat-Créme nappal is használható, mintán sem zároz s a poudert jól állja.
- Harmat-Créme nem teszi fényessé az arczot s fehériti a bőrt.
- Harmat-Créme kiváló jó hatású mindennemű bőrbajeknál; pattanások s mitesszerek (bőr-akné) elmulasztására, napágette s szélkifújta arcznál, s kéznél.
- Harmat-Créme teljesen zártalan, habszerű, jóillatú arccszépítő egy tégelyének ára egy korona.
- Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr.

Főraktár s készítő MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.

Pártoljuk a hazai ipart!

Pártoljuk a hazai ipart!

Debrecen, Piac-utca 49. postával szemben.

Altalános elismert legjobb bevá-
sárlási hely férfi-, fiu- és gyermek
ruháiban.

NEUMANN Magyarország legnagyobb ru-
haháza, cs. és királyi udvari szállító.

Legkedveltebb, legtökéletesebb
arctisztító és szépítő szerek:

AKÁCIA

KRIEGER-féle -CRÉME 2 kor.
-PUDER 1 "
-SZAPPAN 1 "

KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-UTCA
Törvényesen védve.

**ELSŐ MAGYAR
GÉPGYÁR**
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gőzcséplő-100 000
kísérlet és
különb. kisebb g. gépüzemben.
Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kivánságra árjegyzéket ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztobával.
Prospektus kívánsatra ingyen
és bérmentve.

KATZER

szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szőrmeárul az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és

HALHÓLYAG
tuczatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi e szakma
legelső ranga
csépe:
REIF J.
specialista Bécs,
Brandstätter 3.
Árjegyzék
ingyen

BUTOR.

Értékvesztés
kelt, elhűlt, csúszó-
ari-csúszó-betörések.
Gyorsan elold
NEMES és LENGYEL
butoriparvezetők
BUDAPEST
IV. Keleskői-utca 6. sz.

ZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok szét-
küldése és úti összeköttetések lé-
tesítése céljából (postadíj jótállással)
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

SANTALEGGER

Fiatalkorúaknak orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védoje az **OSAN**

Felülmutja az eddig ismert összes fogszereket.
OSAN-szájvíz-esszencia 48 kr., OSAN-fogpor 44 kr.
Czorny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
szépítő-szer
üvege 1 frt. Ebben
balzsamszappan 30 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 40 és 35 kr.
a legjobb és leggyorsabb
hajfestő-szer, sötétzölke,
barna és fekete. Ára frt 2.50
Prospektust ingyen és bérmentve küld:
Czorny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldön London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszertárakban, illatszertárakban stb.

RÓZSATEJ
Sanningene

RÖSER

TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Feljebb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő internátus bentlakó növendékek
részére. Bizonyítványai államnévelési
szolgálatnak. — Hővétel felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató

SZÖRVEZTŐ

néhány ezer leányból álló és ország-
közé a női oktatás legelőkelőbb
intézménye.
Főiskola: Dr. Kovács Erőb
Budapest, Győr-utca 11. sz.
Mégjelent „Töltés-útlevél” kérelem
MI helyben BUDAPESTEN
NEW-YORK
KÁVEHÁZBAN
(Erőszakos-körül 8-10. számú
találkozások.)

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
oldóanyagot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépít.
1 üveg 90 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld
KERPEL gyógyszerár.
Budapest, V., Lipót-körút 28.

**A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE**
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után
teljes készpénzfizetéssel:
2 1/2-3% levonással:
30 évre a tőke évi 5.70%-a 50 évre a tőke évi 5.28%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a 34 : : : 6 : : :
22 : : : 8 : : : 25 : : : 7 : : :
15 : : : 9.80%-a 15 : : : 9.40%-a
fizetendő járadékul a törlesztéssel együttl.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját érdekében hirdessen
hirdetési iradaja által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPÍR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Uj mosó és vasaló intézet
 16 u. 42. Lamprecht palota az udvarban.

a n. é. közönség szives tudomására hozom hogy ugy férfi mint női fehérnemű mosást és vasalást a leg-szebben jutányos árban kifogástalanul készítek. becses pártfogását kérve maradtam készszolgája.

Papp Antalné.

Uj bodega.

Van szerencsem a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy

Első debreceni bodega
 címmel Kossuth-utca 6. szám alatt, közvetlenül a színház mellett, új bodegát nyitottam. A nyelési költséget nem kimélve fenyesen rendeztem be.

Uj üzletemben egész napon át, színház után és éjjel is mindig hideg felvágottak, csemegék, különféle italok pontos kiszolgálás és mérsékelt árak mellett állnak a n. é. közönség rendelkezésére.

Szives pártfogást kér:

A tulajdonos.

„MAYER” GÉPGYÁR SZOMBATHELY

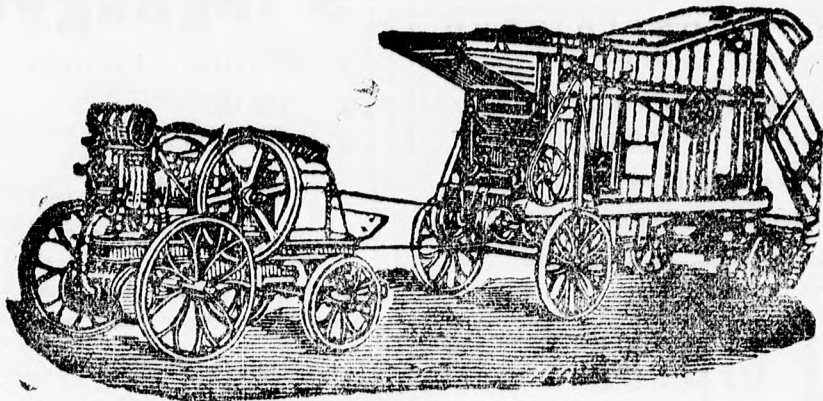
vas- és fémöndderészv.-társ.

Raktár: Budapest. V., Lipót-körut 15.

G a z d a s á g i gépeket, kittinó szer-
kezetű **Benzin-motorokat** 2-50
lóerejű

Benzin-motoros cseplőkészletek.

Legolcsóbb üzemi
gépesz-szükségleten.

Tűzveszély kizárva.

Malomépítészet: Uj hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártás Teljes műalmi berendezések,

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyomású borsajtó.

Osborne D. M.-tele világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kiváló képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Fejlesztett:
132
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

Alapított:
1772.
évben.

GYÓGYSZERTÁRA az „ARANY EGYSZARVU”-hoz
 DEBRECENBEN, (Cegléd) Kossuth utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek,
 Fogcsépek — ragaszok,
 Szájvizek — labdacok,
 Szemvizek (Römerhaus — Lebois),
 Mellszörpök — Csukamájolajok,
 Gyermektápszerek,
 Gyomortisztító labdacok,

Bőr és némi
gyógyszerek
külön.

Cukorkák köhögésszél,
 Gyomorerősítők — gyógyborok — dióessentia,
 Fülfájás ellen — sóborszeszek,
 Seb és tyukszemtapaszok,
 Fagykenők — köszvénygyógyszerek,
 Hivatalos kötszerek,
 Vérképző vaskészítmények.

Illat- és szépítőszereknek:

Arccsók és kéz krémek,
 Arcsók és hajporok,
 Hajkenők és — festők,
 Bajuszpedrők, saját és tisztaujlaki,
 Mosdó és szappánvizek,
 Glicerinkészítmények,

Legjobb!

Illatos olajok és pomádék,
 Bajusz és hajnövesztők,
 Gyógy és piperezappanok (szepleszappanok),
 Parfumeillatszerek,
 Füstölők, illatos és gyógyszeres,
 Vaselinkészítmények.

Állat-, gyógy- és háztartási szereknek:

Juh, ló és marharüh ellen,
 Sertés és apró marhadög ellen,
 Rovar-, egér és patkányirtó szerek,
 Iró és ruhajegyző tenták,
 Szobapadlófényemáz, kitűnő, szagnélküli,

Legjobb!

Dió és makkavé,
 Egészségi mustár, ételhez,
 Fertőtlenítő szerek,
 Tépések, fészkendők, irrigatorok,
 Oltó viaszfólek.

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestvények,
 Higitások,
 Dörzsölések,
 Golyócskák,

Homó-
patia.

Egyes adagokban,
 Berendezett szekrényekben,
 Házi vagy utiszükségletre,
 Ujra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságok.

Jegyzet: Miatán minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát csakis „valódi minőségben” tartatnak, — azok talán másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal — minőségileg — párhuzamba nem tehetők.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Kunz József és Társa Utódai
DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR

Vészon, készfehérnemű menyasszonyi kelengye.

A külön

szőnyeg osztályban
óriási választékban

függönyök, ágy és asztalterítők
butorszövetek, cocus lábtörölők.

Linoleum.

Oleós árak. Előzékeny kiszolgálás

Uj cipész üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség becses tudomására hozni, hogy

Debrecen,

Csapó-utca 5. sz. alatt

egy, a mai kor igényeinek teljesen
megfelelő

● **cipész üzletet** ●

nyitottam, hol is a legdivatosabb
és legfinomabb uri-, női és gyer-
mekcipők mértékszerű megrende-
lése a legolcsóbb árban elfogad-
tatik.

Tisztelettel

Lebovits Zsigmond,
cipész mester.

FEIN KAROLIN

NŐI KALAP DIVATTERME.

KOSSUTH-UTCA 8. SZ.

Van szerencsém a nagyér-
demű hölgyközönség becses tu-
domására juttatni, hogy bécsi
bevásárlási utamról hazatérve,
rendkívül dus választék és fel-
tűnő szép model kalapokat hoz-
tam, ugyszintén gyermek kala-
pok, kapizsonok, arcfátyolok és
gyászkalapok a legrövidebb idő
alatt elkészítettnek és raktáron
is tartatnak. Atalakítások a leg-
ujabb divat szerint készülnek.
Becsés pártfogásért esedezve,
maradok teljes tisztelettel

Fein Karolin

női kalap divatterme,

Kossuth-utca 8., a színház mellett.

Kiváló szerencse Törökknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona
nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi
5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 „ főnyereményt a 74366. „ „
a 90 000 „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen
részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény
jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,
1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a
80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,
1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,
8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt. — .75 vagy kor. 1.50; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—
¹/₂ „ „ „ 3 — „ „ 6.—; ¹/₁ „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket u ánvettel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében
küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. — Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. október hó 19-ig
bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46a.** I. fiók: **Váci-körut 4a.**

I. fiók: **Muzeum-körut 11a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54a**

Rendeléseivel levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti
sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... kor összegben (mellékelem bankjegyekben (bélyegekben.)) A nem
(postautalvánnyal küldöm) tetsző
(utánvételezni kérem) törlendő.

Pontos cím:

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.